DRAUGAS
ANTROJI DALIS
Šeštadienis, balandžio 24, 1954

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, April 24, 1954

Orfėjaus medis filosofinės lietuvių poezijos peisaže

JULIUS KAUPAS, Eloise, Mich.

Antroji Nykos-Niliūno poezijos knyga „Orfėjaus medis" turi eilę ypatumų, skiriančių ją nuo pirmojo „Praradimo simfonijų" rinkinio, tačiau juos jungia bendras filosofinis koloritas ir autoriaus bandymas išsakyti savo pasaulėžiūrą. Dėl tos priežasties, nagrinėjant Niliūno kūrybą ir jos reikšmę lietuvių poezijoj, dėmesys savaime krypsta į savotiškai filosofinį tos poezijos charakterį. Mus domina ne vien originalus filosofinis turinys, bet jau ir pats autoriaus pasiryžimas kultivuoti šią, palyginti, naują dirvą lietuvių poezijoje. Kaikurie daugiau konservatyvūs senosios kartos atstovai tą filosofinį motyvą tarė esant perdaug akcentuotą, ir jį laikė Niliūno poezijos trūkumu. Šie atsargūs pasisakymai tačiau tik įrodo, kaip reikalinga mūsuose yra kaip tik tokio pobūdžio poezija, jei mes neketiname stagnuoti senose meno sąvokose, bet žengti kartu su gyvenimu. Filosofinė poezija, tegu kol kas ir mažai vystyta lietuvių literatūroje, yra išsikovojusi labai reikšmingą poziciją vakarų pasaulyje.

Filosofija ir literatūra

Analizuojant filosofijos mokslų istoriją, lengva pastebėti, kad po Hegelio filosofija daug kur pametė grynai racionalų, teorinį ir abstraktų charakterį ir įgavo literatūrinį atspalvį. Jau pirmieji pohegeliniai *Nietzsches* ir *Kierkegaardo* veikalai yra labai skirtingi nuo tradicinių filosofinių studijų. Jie yra gyvi, neramūs, pasižymį stipria menine forma ir poetiškumu. Riba tarp filosofijos ir literatūros šiame amžiuje yra mažiau ryški negu pereitame. Literatai yra įnešę daug naujumo į filosofinės minties sritį, savotiškai atgaivindami ją ir priartindami ją prie kasdieniškos žmogaus egzistencijos. Kraštutiniai asmenys net teigia, jog šių dienų filosofijoje literatai yra kur kas įdomesni už pačius filosofus. Šis filosofijos ir literatūros suartėjimas yra abipusis, nes ir filosofinė mintis daug kur įžengia į literatūrą ir yra čia vystoma. Šie faktai tad ir nurodo, kad reikia įnešti tam tikrų pataisų į mūsų senąją meno koncepciją ir poezijoje pasitaikančios filosofijos nebelaikyti svetimu elementu. Šiandien mažai kas bereikalauja, kad poezija būtų gražių gamtovaizdžių panorama ir asmeninių nuotaikų dienoraštis. Poeto filosofinis individualumas ir jo pasaulėžiūros naujumas yra priskiriamas prie svarbiausių teigiamų jo poezijos žymių. Kad šios tendencijos yra universalios, matyti jau vien iš to, kad, pavyzdžiui, *Valery, Rilke* ir *Eliot* yra trys žymūs filosofinės poezijos atstovai trijose ilgą literatūrinę tradiciją turinčiose tautose.

Filosofinė poezija lietuviuose

Šis filosofinis motyvas lietuvių poezijoj iki šiol buvo retas, tačiau negalima teigti, kad jo visiškai nebūtų. Nereikia net griebtis grynai poetinės, vaizdais ir nuotaika perduotos pasaulėžiūros, kuri nusileidžia į metafizinės problematikos gelmes. Ji ryški kiekvieno įtakingo mūsų poeto kūryboj, pradedant *Donelaičio* būriška mąstysena ir baigiant *Aisčio* nostalgiškumu ar *Bradūno* ūkiška rimtim. Vietomis mūsų poezija visai akivaizdžiai gvildena metafizinę problematiką. Tokį ryškesnį filosofinį akcentą užtinkame *Putino* poezijoje. Poeto intelektualizmas čia yra įdomiai susijęs su giliu emocingumu, ir filosofinė problema yra perduota šiltų, iš kasdienybės paimtų, poetinių simbolių pagalba. Tuo būdu Putinas yra ne vien lyriškas dainius, bet kartu ir savitas mąstytojas. Putino kova su žmogaus kasdienėjimu ir su gyvenimo pilkuma yra išreikšta paprasta, lyriška ir lengvai suprantama forma. Nesigilinant į kitus Putino atsiekimus, neabejotina, kad jis yra reikšminga figūra mūsų poezijoje jau vien tuo atžvilgiu. Tam tikra prasme jį galėtume laikyti filosofinės poezijos pradininku lietuvių literatūroje.

Filosofinis motyvas yra ryškus ir eilėje *Brazdžionio* eilėraščių. Šis mūsų poetas yra plačiau siai skaitomas ir, turbūt, pats įtakingiausias skaitančiųjų visuomenėje. Brazdžionis nėra originalių tiesų skelbėjas ir naujų kelių ieškotojas, tačiau jis yra geras tradicinės pasaulėžiūros interpretatorius ir skleidėjas. Jisai nėra panašus į naujus pasaulius atrandantį Kolumbą, bet greičiau į vėlesnį pionierių, sėjantį gerą sėklą toje naujai at-

A. Nyka-Niliunas

rastoj ir vaisingoj dirvoj. Jo religinės ir patriotinės temos yra patraukliai perduotos, gerai įforminto, sugestyvios, skaidriai aiškios ir dėlto noriai priimamos. Brazdžionis yra konservatyvus, ir tas jį išvaduoja iš nemalonaus pavojaus būti nesuprastu dėl paties skelbiamų idėjų naujumo. Brazdžionio kūryba dėlto gal bus daugiau reikšminga plačiai visuomeniniu negu grynai filosofiniu požiūriu.

Savitas pasaulio supratimas spindi *Mačernio* poezijoj, ypač jo „Vizijose", ir tenka apgailėti, kad ankstyva mirtis nutraukė tą talentingą kūrybinę giją. Mačernis jaunatviškai reikalauja didelio ir pilno, tegu ir negailestingo gyvenimo, o savo giedriose vizijose jis tapo ramius peisažus, kur skirtumo tarp sapno ir tikrovės jau nebėra. Mačernio kūryba skelbia visatos harmoniją ir žmogaus gyvenimo prasmingumą, nežiūrint juodų šešėlių, kuriuos keisti erdvių paukščiai meta ant saulėtos žemės.

Nagio poezija yra didelė Mačernio priešingybė, nes ji yra nerami, audringa, kovojanti už nepasiekiamą idealą suskilusioje realybėje. Nagys skelbia amžiną konfliktą tarp ilgesingo žmogaus sapno ir tarp nuviliančios materijos, kurs amžinai žadins žmoguje nerimą, skatinantį ieškoti tobulų, tikrovėje neatrandamų šalių. Nors jo poezija yra ir labai emociška, čia yra ryškūs amžinų metafizinių problemų atspindžiai ir individualūs atsakai į juos. Emocinis Nagio kūrybos pobūdis priduoda savotišką koloritą jo filosofijai ir ją gal tikslingiau galėtume pavadinti pasaulėjauta.

Šis filosofinių motyvų suminėjimas lietuvių poezijoj būtų nepilnas, jei užmirštume už Lietuvos ribų gyvenusius poetus *Baltrušaitį* ir Milašių. Baltrušaitis skelbia darnią visatos harmoniją, dievišką žmogaus paskirtį žemėje ir mažiausio objekto ar įvykio didelę metafizinę vertę. Pati gyvenimo buitis jam buvo šventa, pagarbą įkvepianti Dievo manifestacija realybėje. Dėlto ir maža gėlelė pakelyje Baltrušaičiui atrodo verta didelės meilės, kaip Dievo išminties ir Jo slėpiningų planų simbolis.

Milašių reiktų charakterizuoti kaip svarbią figūrą prancūzų poezijoje ir pasaulio literatūroje apskritai. Jo įtaka yra tarptautinio masto ir yra ypač ryški lotynų pasaulyje. (Man teko susipažinti su Kubos poetais, dideliais Milašiaus gerbėjais, žinojusiais eilę jo poemų atmintinai). Milašius yra didelis eruditas, plačiai susipažinęs su literatūra ir kultūros istorija, savo poezijoje nagrinėjęs žmogaus santykį su amžinu ir nepraeinančiu dvasiniu gyvenimu. Milašius sprendė mirties ir amžinybės problemą ir skelbė, kad Tenai bus viskas kaip ir čia, nes kasdienybė, kaip ir ta kimi žuvų pardavėjo daina, bus įamžinta. Jis akcentuoja keistą gyvenimo paslaptį ir savotišką mirties gyvumą, kur ir lietūs Lafontaino kapinėse dvelkia nesuprantama mistika.

Niliūno kelias

Jau vien prabėgom suminėję tuos kelis svarbiausius filosofinės poezijos atstovus mūsų literatūroje, lengvai pastebime, koks įvairus ir margaspalvis yra tas dvasinis peisažas. Tad mums ir kyla klausimas, kokia yra jame išdygusio Orfėjaus medžio rolė ir kokie vandenys maitina jo šaknis. „Orfėjaus medis", lygiai kaip ir „Praradimo simfonijos" yra originalus leidinys ir vargiai duodasi įjungiamas į kokį nors platesnį sąjūdį. Galima būtų įžiūrėti tam tikrą Niliūno artimumą Milašiui, nes abu poetus domina dvasinio gyvenimo amžinumas, dėsniai ir metafizinė vertė. Tačiau, nors Niliūnas vietomis ir sprendžia Milašiaus spręstas problemas, jis visur išlaiko savo individualumą ir atstovauja savo susikurtą originalią pasaulėžiūrą. Vietomis Niliūno ir Mačernio poezija aidi giminninga gaida, tačiau šis ryšys yra labai labai trapus ir sunkiai apčiuopiamas. Vertinant šiuos literatūrinius saitus mus tad ir domina šis Niliūno poezijos naujumas ir autonomiškumas. Tai yra originali, savaiminga, mažai įtakota pasaulėžiūra, perduota giliai poetiniais vaizdais. Vietomis, tiesa, mes užtinkame grynai filosofinių terminų, kurie čia tarnauja kaip priemonė galimai tiksliau išreikšti skelbiamą mintį. Milašius ir Niliūnas, turbūt, bus patys ryškiausi intelektualinės ir filosofinės poezijos atstovai mūsų literatūroje. Filosofinis motyvas čia yra išvystytas iki paskutinių konsekvencijų. Šis Niliūno atstovaujamas poetinis žanras, kad ir labai vertingas ir įdomus savyje, pastebiu, kartais buvo nesuprastas dėl savo naujumo ir neįprastumo. Grinius ir vėliau Girnius yra giliai įsijautę į Niliūno poeziją savo recenzijose ir essay. Daugelis rimtų recenzentų yra akcentavę vieną ar kitą charakteringą jo kūrybos aspektą, duodami įdomių interpretacijų, kai kur sutikdami šį žanrą palankiai, kai kur atmesdami recenzentui nepriimtinus elementus. Kaikurie mažiau mąstyman linkę asmenys, iš kitos pusės, vadovavosi, sakyčiau, tam tikru utilitariniu principu ir pasisakė prieš Niliūno poeziją dėl to, kad ji jiems rodėsi mažai suprantama. Dėl tos priežasties, atrodytų, būtų visai ne pro šalį šioje vietoje patiekti Niliūno idėjų interpretaciją. Nemanau čia gilintis į subtilesnius bruožus, skiriančius „Orfėjaus medį" nuo „Praradimo simfonijų", bet stengsiuos pabrėžti kai kuriuos ryškesnius Niliūno poezijos leitmotyvus.

Dvasinio gyvenimo amžinumas

Kaip minėjau, poetas didelį dėmesį koncentruoja į dvasinio gyvenimo amžinumą ir į to fakto konsekvencijas. Realioji gyvenimo tikrovė ir patys medžiaginiai objektai jam tėra mažai svarbūs. Jų egzistavimas yra mažai vertingas savyje. Savo vertę jie įgauna tik santykyje su žmogumi. Žmogaus išgyventa tikrovė tampa jo dvasios dalimi ir tuomi įgauna skirtingą vertę. Čia ji praranda savo materialinį pobūdį ir tampa dvasine, žmogui egzistuojančia tikrove. Tuo būdu išgyventa realybė tampa brangus prisiminimas ir svarbus mūsų dvasios komponentas. Jei žmogaus dvasia yra amžina ir nepraeinanti, tai ir sudvasinta kasdienybė yra amžina, kaip ne sunaikinamas p r i s i minimas, kaip nostalgiškas šauksmas atgalios į kadaise išgyventą ir mylėtą kasdienybę. Galbūt vienas tik Milašius yra nagrinėjęs šią problemą mūsų poezijoje iki šiol. Nuo Milašiaus tačiau Niliūnas skiriasi savo koncentravimusi į tikrus, konkrečiai matytus ir išgyventus vaikystės epizodus. Tuo būdu Niliūno vaizdai yra labai subjektyvūs ir individualizuoti. Iš kitos tačiau pusės jie kartu yra ir simboliniai, reflektuoją bendras žmogiškas problemas ir idėjas. Objektų sudvasinimas priduoda kasdienybei ypatingą reikšmę. Ji jau nebėra kažkas atokaus, stovinčio šalia žmogaus. Ji nebėra aplinka, su kuria reikia grumtis, bet vidinis žmogaus dvasios fenomenas.

Jau pats šis kasdienybės sudvasinimas dalinai paaiškina autoriaus meilę pilkai kiekvienos dienos buičiai. Nors ji ir nepatenkina didžiausių žmogaus aspiracijų, ji yra mūsų egzistencijos pagrindas ir bet kokių dvasinių siekimų išeities punktas. Joje mes kovojame už amžinus idealus, kurių mes, galbūt, niekados pilnai neįgyvendinsime. Šis Niliūno santykis su kasdienybe yra savotiškas. Kaip kontrastą galime pacituoti skirtingai pasaulį išgyvenančio Nagio poeziją. Nagys aštriai akcentuoja tą idealo ir tikrovės dvilypumą. Realybės pilkumas ir žmogaus nepajėgimas gyventi šviesių sapnų karalijoje Nagiui yra kančios ir audringo maištavimo šaltinis. Niliūnas tuo tarpu kasdienybę priima be rezervų kaipo vienintelę galimą kovos areną.

Niliūno žemė

Niliūno žemė yra persunkta bekraščio ilgesio ir kankinančios nykumos. Čia sielvartingai šlama drėgni medžiai, lyja šalti lietūs ir aidi už širdies stverianti samdinės mergaitės daina. Liūdesys ir skausmas yra kasdieninė mūsų duona, tačiau poetas negali atmesti mus supančios tikrovės, nes tik joje mes galime realizuoti save ir kovoti už sau pasistatytus tikslus. Tik šiuose tuščiuose rudens laukuose mes galime kovoti už Dievą savyje. Neramus, kovojąs žmogus ir yra tikrasis gyvenimo herojus. Jis yra vienišas žmogus, Dievo paliktas šaltoje ir negyvoje tikrovėje, jieškantis kelių į amžinybę. Žemėje viešpatauja laikas, tarsi rūstus ir nesvetingas valdovas. Šios žemės daiktai ir įvykiai yra praeinami ir epizodiniai. Galutinis jų likimas, atrodo, yra

(Nukelta į 2 pusl.)

Alfonsas Nyka - Niliūnas

Aklasis pasakoja apie namus

Tu klausi, ką aš mačiau parėjęs,
Nors jau nė vieno daikto žemėje nebematau,
Nors nenorėjai palydėt:
Mane už rankos vedė vėjas,
Ir gimto lauko paukščiai liepė neliūdėt.

Girdėjai motinos sekmadienių maldas vidudienį;
Tylius žingsnius tuščiuose kambariuos; duris
Ir krintančius artėjančio lietaus lašus, nuliūdęs,
Kad nieko Tau šiame pasaulyje nebeturi.

Prisiglaudžiau prie paliktų daiktų: jie plaké,
Plazdėjo, lyg krūtinėje gyva širdis,
Tai nuostabi kalba, nes ją, apkurtęs ir apakęs,
Krauju ir gyslomis girdi.

LOS ANGELES LIETUVIŲ KOLONIJOS ARTISTAI

Jie kovo 27–27 d. suvaidino šv. Kazimiero gyvenimą. Viduryje — kleb. kun. J. Kučingis ir režisorius J. Kaributas (karaliaus Kazimiero vaidmenyje).

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Nauja informacija apie Lietuvos statutą.** Besidomintiems Lietuvos istorija ir ypač Lietuvos teisės istorija bus pravartu pasižymėti, kad East European Fund, Inc., Research Programm on the U. S. S. R., yra finansavęs vieną darbą apie Lietuvos Statutą, New York City. (Be ko kita, pats East European Fund, Inc., yra finansuojamas Ford Foundation).

Tas darbas: 53 p. mineografuota brošiūra — The Law of the Grand Duchy of Lithuania: Background and Bibliography. Kaina — $ .75.

Bibliografijoje išskaičiuota apie 300 įvairių šaltinių, knygų ir straipsnių, kuriuose plačiau ar siauriau paliečiama pats Lietuvos Statutas ar jo laikotarpis, socialinė santvarka ir pan.

Išvardytųjų autorių tarpe yra ir lietuvių: Avižonis, Augustinas, Ivinskis, Jablonskis Janulaitis, Jonynas, Mikalauskas, Puzinas, Šapoka, Veryha Derevskis, Veržbavičius.

Vos šeši šaltiniai priklauso pokariniam dešimtmečiui. Pažymėtina, kad vienas jų išleistas 1947 m. Vilniuje (W. Kamieniecki, Spoleczenstwo litewskie w XV wieku).

Kalbant apie dabartinę būklę, negalima nesutikti su autoriumi, kad "Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos istorijos tyrinėjimas po karo apmirė. Daugumas senųjų tyrinėjimo centrų uždarė duris ar ėmėsi naujų objektų. Daugelis mokslininkų mirė."

Negalima taip pat nesutikti, kad būsimosios studijos, kurių autorius pageidauja, turėtų būti paremtos nuodugniu šaltinių medžiagos ištyrimu, siekiant "ne kokios nors iš anksto susidarytos teorijos įrodymo, bet tiesos — be nukrypimų nuo jos net ir tada, kai ji prieštarauja vyraujančiai pažiūrai ar teorijai."

Pažymėtina, kad autorius stropiai laikosi tokios taktikos visuose komentaruose — background —, kurių susidaro apie 15 p. Jie parašyti labai objektyviai.

Gaila tačiau, kad lietuviškųjų pavardžių ir veikalų pavadinimų transliteracija labai bloga: Gonynas (Jonynas), seuosions (senosios), valstbes, valstubiniamoe. bebaisviai, kunigaikštiyoyo, Zidinio (Židinys) ir t.t.. — **Dr. A. Tarulis** (Washington, D.C.)

● **Mirė dipl. inžinierius Aleksandras Mačiūnas.** Kovo mėn. 25 d. New Yorke mirė dipl. inž. Aleksandras Mačiūnas, buvęs Vytauto Didžiojo universiteto profesorius.

Jis buvo gimęs Šiauliuose 1902 m. vasario 26 d. Mokslą pradėjo Šiauliuose, tęsė Maskvoje Didžiojo karo metu ir baigė gimnaziją Šiauliuose 1920 metais. Augštajam mokslui eiti jis nuvyko į Berlyną, nes tuo metu dar neturėjome savo universiteto. 1920 — 1924 metais jis studijavo elektrotechniką Charlottenburgo A. Technikos mokykloje, kurią baigęs gavo elektros inžinieriaus diplomą.

Grįžęs į Lietuvą A. Mačiūnas dirbo Siemenso elektros firmoje ir A. Technikos mokykloje dėstė Elektros stočių kursą. 1938 metais jis buvo pakviestas į V. D. Universitetą adjunkto titulu. Technikos, vėliau Technologijos fakultete jis dėstė Elektros variklius ir Pramonės elektros įrengimus. Pasižymėjo kaip geras specialistas ir puikus lektorius.

Pabėgęs nuo raudonojo maro su visa šeima, pateko į šią didelių galimybių šalį ir buvo tinkamai įvertintas: gavo gerą darbą elektros tinklų projektavimo srityje ir padoriai įsikūrė. Būdamas visuomenininkas ir geras organizatorius dalyvavo Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Draugijos kūrime, buvo jos pirmuoju pirmininku. Dabar buvo New Yorko skyriaus pirmininku.

A. Mačiūnas dalyvavo Lietuvių Inžinierių ir Architektų suvažiavime Chicagoje 1952 m. rugpjūčio 30 d. Ten teko jį paskutinį kartą matyti. Sveikas, energingas, optimistiškai nusiteikęs, pilnas gerų sumanymų ir vilčių, patenkintas savo darbu. Žinia apie netikėtą mirtį pritrenkė visus jo bičiulius: širdis neatlaikė šios šalies tempo...

Velionis paliko žmoną, dukterį ir sūnų, dipl. architektą. Jiems priklauso mūsų nuoširdi užuojauta bendroje nelaimėje.

Prof. Steponas Kolupaila

● **Dailininkas Povilas Puzinas** naujai įsikūrė ir intensyviai dirba vienoje iš gražiausių Holywoodo studijų (1604 Courtney Ave, Holywood, Calif.). Gausūs įvairių amerikiečių meno klubų pakvietimai duoti tapybos demonstracijų bei gražūs atsiliepimai spaudoje rodo didelį Puzino populiarumą Kalifornijos menininkų tarpe. Pastaruoju metu jis atlaikė didelę konkurenciją ir gavo užsakymą nupiešti puošniajam šventnamiui Kalifornijoje — Hillside Memorial Mausuleum — 15 x 20 pėdų paveikslą, vaizduojantį sceną iš Senojo Testamento.

San Fernando Valley meno klubo informacinio biuletinio sausio mėn. numeris veik ištisai buvo skirtas nušviesti Puzino gyvenimui ir kūrybai. Kovo mėn. dail. Puzinas buvo pakviestas į televiziją, kur davė 30 min. pasikalbėjimą ir demonstravo savo paveikslus. Dailininką publikai pristatė ir klausimus davė Los Angeles miesto meno direktorius Kenneth Ross.

Šiuo metu Los Angeles graikų teatro patalpose vyksta Las Artistas dailininkų s-gos suruošta meno paroda. Premijom skirti sudaryta trijų asmenų jury komisija, kurion pakviestas ir mūsų Puzinas.

Dailininkas Puzinas nepritaria abstraktinio meno ir "menas menui" idėjoms, bei kabinetinio meno tendencijoms. Jo kūryba — XX amžiaus dvasios dokumentacija. Tai liudija Los Angeles parodose premijuoti darbai, kaip "Pabėgėlė", XX amžiaus madona" ir kt. Jo studijoje rasime ir daugiau šia kryptimi užsimojimų, k. t. šiokiai didesniam darbui "Be Tėvynės" (Sibiro tremtiniai), "Trys motinos", Prez. Eisenhoveris ir t. t. Viena iš įdomiausių brandinamų idėjų — sukurti "Paskutinės Vakarienės" paveikslą, kur matysime žymiausias mūsų laikų politines figūras, tik ...Kristaus vieta tuščia.

Dailininkas rimtai ruošiasi (ir taupo pinigus) sekančiais metais savo darbų parodas suruošti Europos valstybėse: Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje ir Italijoje. Gi grįžęs su savo darbais planuoja įsibrauti į Jungtinių Tautų rūmus New Yorke.

Ar šiais mūsų dailininko planais neturėtų susidomėti lietuvių kultūrinės bei politinės institucijos, nes dail. Puzinas už lietuviškos kultūros reprezentaciją bei kūrybines aspiracijas kovoja visiškai pats vienas, be jokios savo tautiečių moralinės (juo labiau medžiaginės) paramos. **J. K.**

"ORFĖJAUS MEDIS"

(Atkelta iš 1 psl.)

užuomarštis ir mirtis. Tačiau jų reikšmė pakinta, kai juos paliečia žmogaus ranka ir meilė. Pats faktas, kad žemėje gyvena nemirtinga dvasia apdovanotas žmogus, nepalyginamai pakelia kiekvieno objekto metafizinę vertę. Jei žmogaus dvasia yra ne palenkta laiko despotijai, ir žmogui brangūs gimtieji namai, pergyvenimai, siekimai ir draugai išsivaduoja iš laiko valdžios ir tampa amžini. Tegu realūs objektai ir paskęsta nuolat tekančioje laiko upėje ir amžinam pasaulio veido kitime, sudvasinti daiktai išlieka. Popierėliais padabinta lempa, šnekantis laikrodis, margi tartum kaliniai paukščiai ilgisi žmogaus, nes tik per jį jie tegali įžengti į amžinybę. Laikas negali jų sunaikinti, kai jie yra įamžinti nemirtingame ir nepraeinančiame dvasios pasaulyje.

Idėjų giminingumas

Nors žmogus yra ir vienišas, ir su realybe susijęs, kaip tie rudenio dalim pavirtę sėjikai, besiblašką prigesusiuose rudenio laukuose, jis išsivaduoja, pasiryždamas kovoti už savo individualybę ir idealistinius tikslus. Idėjų giminingumas riša žmones daug tampriau, negu bendras profesinis darbas ar priklausymas praktiško pobūdžio organizacijai. Kol žmonės sieks bendrų metafizinių ar kūrybinių tikslų, jie nebus vieniši, nes juos jungs pati siekiamo tikslo didybė. Jų kova nuolat apeliuos į kitus ir šauks juos kovoti su kasdienybės praeinamumu. Praeities egzistavimas kūrybiniame pasaulyje mums yra labai akivaizdus jau ir dabar. Donelaičio vežimai vis dar tebepleška per neišbrendamus kaip kisieliai rudens purvynus, Aiščio karavanas vis dar tebeveža pasakišką karalaitę per tyrų smėlį ir Sirijos Giros smuikas vis dar tebesiskundžia pustuštės verandos lankytojams, kad jisai neranda mylinčios širdies. Tačiau Niliūnas tęsia savo nepraeinamumo idėją dar toliau, už mirties, kurios juodas šydas slepia nežinomą pomirtinio gyvenimo paslaptį. Poetas netiki mirties galybe. Jis skelbia, kad mirtis sunaikina materiją, bet nepažeidžia žmogaus dvasios. Ji išvaduoja mus iš kasdieniškos realybės, bet nesunaikina mūsų individualybės ir mūsų dvasioje egzistuojančių prisiminimų. Kaip nesunaikinamas yra kūrybinis pasaulis, taip dar daugiau nesutrupinama yra pati žmogaus dvasia. Šis žmogaus egzistencijos dvilypumas ir yra svarbiausias žmogaus bruožas. Nors žmogus ir gyvena laiko tėkmėje, nors jis ir kinta ir miršta, jis nežūna, ir kiekvienas jo gyvenimo įvykis turi amžinumo bruožą. Tuo būdu žmogus yra vienin telis kiekvieno daikto amžinumo laidas. Žmogaus mylimas daiktas yra nemirtingas per žmogaus dvasią.

Santykiai su Dievu

Pasisakydamas už savo išjaustą kasdienybę, Niliūnas kartu pasisako ir už žmogaus individualumą ir jo dvasios nepriklausomumą. Ši autoriaus kova įgauna didžiausių dimensijų jo santykiuose su Dievu. Šiame punkte Niliūnas išlaiko savitą poetinį veidą. Tas ypač ryšku, lyginant Niliūną su svarbiausiu mūsų religinės poezijos atstovu Brazdžioniu. Brazdžionio santykį su Dievu įtakoja amžiais nusistovėjusi tradicija ir tas gražus nuolankumas Transcendencijai. Jo poezijoje ryški nusižeminimo dvasia, nes jis giliai pergyvena savo mažumą santykyje su Dievo begalybe. Realybė jam vertinga tik tuomet, kai joje mes vykdome Dievo valią. Akcentuoti savo individualumą Brazdžioniui atrodytų pavojingas maištas prieš išbandytą ir nusistovėjusią tradiciją. Niliūnas tuo tarpu gina savo individualumą ir Dievo akivaizdoje. Jis nori būti laisvas ir kurtis savo pasaulį. Kai kas čia gali įžiūrėti tam tikrą maištavimą prieš Dievą, tačiau įsigilinus į šią problemą, lengva pastebėti, kad esmėje taip nėra. Niliūnas skelbia žemiškosios buities metafizinę vertę ir jos prasmingumą, nes, jo nuomone, žmogaus kova joje už transcendentinę tiesą yra pats pagrindinis mūsų uždavinys. Kodėl Niliūno kova už savo individualybę Dievo akivaizdoje nėra kova prieš Dievą? Kiekvienas žmogus savaip supranta Dievą ir turi skirtingą Dievo sąvoką. Dievas yra perdaug didelis, kad galėtume Jį įsprausti į ribotos sąvokos rėmus ir kad mūsų santykį su Juo galėtume išsiaiškinti kokia nors žemiška analogija. Mes Jį vadiname Tėvu, nes šis santykis yra tobuliausia iš žemėje išgyvenamų analogijų tarp dviejų būtybių. Nereikia pamiršti tačiau, kad net ir tėvo sąvoka nepilnai teišsako tą neišsemiamą mūsų ryšį su Dievu, nes Dievas reiškiasi ir mumyse pačiuose. Mūsų kūrybinė galia ir individualumas yra dieviškos manifestacijos mumyse. Tuo būdu kova už save, už savo individualybę ir kūrybinę laisvę yra pasisakymas už dievišką pradą žmoguje. Žmogui brėstant, jis kuriasi skirtingą ir platesnę Dievo sąvoką, atmesdamas seniau susikurtąją, kaip išaugtą kiautą. Kova prieš Dievą yra iš esmės neįmanoma, nes tai būtų kova prieš save. Galima yra tik kova prieš pasenusią ir nepatenkinamą Dievo koncepciją, ieškant naujo ir platesnio Dievybės supratimo. Dėl to ir Niliūno kova už savo individualybę yra metafizinė kova už augštesnę Dievo sąvoką, tartum realizavus, kad Dievas negali būti šalia mūsų egzistuojanti Jėga, bet pats mūsų individualumo ir laisvės substratas.

Labai mažai kas mūsų poezijoje bus svarstęs metafizinę problematiką visoje jos platybėje ir lietęs tiek daug skirtingų jos aspektų. Per abi knygas Niliūnas mums duoda gilią ir plačiai išvystytą pasaulėžiūrą, duodamas eilę originalių sprendimų ir statydamas eilę filosofinių klausimų. Reikia manyti, kad lietuvių literatūros istorijoje šis jo poezijos aspektas bus laikomas vienu svarbiausių jos žymynių.

Visi yra mirtingi, tačiau ne viskas miršta. —**Spinoza**

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpiršČių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimų ir t.t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiam kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gera gyduolė visų išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25 ir $2.5p. Pirkit vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse — Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Kultūrinė kronika

● **A. Vilainis — Šidlauskas** suredagavo, jo vadovaujama "Nemuno" leidykla išleido, monografiją "Cicero lietuviai". Knyga turi 64 puslapius, spausdinta ofsetu. Tai yra tik vienas sąsiuvinis iš ciklo "Chicagos lietuvių metraštis." Šiame leidinyje duodamos informacijos apie pirmuosius lietuvius Ciceroje, apie parapijos ir jos pastatų sukūrimą, perteikiami seno Cicero lietuvio Jono Rainio atsiminimai, aprašomas Cicero lietuvių klebonas kun. Ign. Albavičius, veikiančios ir jau mirusios lietuvių draugijos, lietuviai sportininkai, atskiri kultūrininkai ir profesionalai — verslininkai, kaip K. Deveikis, K. Kareckas, M. Liaugaudas, dr. Fl. Tallat—Kelpša, dr. F. V. Kaunas, dr. P. Kisielius, A. Bernadišius, B. Bukauskas, P. Putrim, A. Vasiliauskas, L. V. Sodeikos, Ed. Br. Stangenbergai, J. Budrikas, St. ir B. Dundai A. Petkaus šeima, Alf. Vance-Vasaitis. Rašoma populariai, gal ne tiek siekiant istorinio pilnumo, kiek reportažinių būdu apžvelgiami būdingieji praeities įvykiai ir dabarties žmonės. Leidinys gausiai iliustruotas ir būtų naudinga, kad tokių monografijų leidimo planas būtų plačiau įvykdytas.

● **Inž. Kulpavičiaus** iš pagrindų atremontuota Šv. Jono par. bažnyčia Toronte, Kanadoje, pasipuošė originaliais lietuviškais motyvais languose ir kitose dalyse. Altoriai taipgi daryti lietuvio meistro — Vainausko, kurs turėjo altorių dirbtuvę Kaune, Šančiuose.

JŪSŲ BALSAS
GERAI VALDŽIAI
Gali padėti, jei balsuosite už
JAMES F.
☒ GINTHER
DEMOKRATŲ KANDIDATAS 43-E
DĖL NORTH TOWNSHIP
TRUSTEE
PRIMARY BALSAVIMAI
Gegužės 4 d., 1954 m.

Dr. Vytautas Avižonis, M.D.
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
30 E. 60th St., New York City
Telef. Muray Hill 8-8677
VALANDOS: Susitarus — ketv. ir šeštad. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710
Susitarus — pirm., antr., treč. ir penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

DR. JOKUBKA PETRAS
TELEVIZIJOS ir RADIO Aparatų Taisymas ir Pardavimas
(Inžinieriaus sekamas taisymas)
šaukti
LAfayette 3-8617

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA
Visų rūšių apdraudos asmenims ir biznio įstaigoms ● Finansavimas
Draudžių ir perdraudžių visose draudimo bendrovėse
JONAS KIRVAITIS, Gen. apdraudų brokeris ir savininkas
INTERSTATE INSURANCE AGENCY
5900 S. Ashland, Chicago 36, Ill. Tel. WA 5-5671. Rez. HE 4-4033
Darbo val.: kasdien 9:30—4:30; be to, pirm. ir ketv. 6—9 vakarais

● **Knygnešys Vincas Leveckis** šiuo metu gyvena Bostone, drauge su savo žmona — pas vaikus. Knygnešių gadynėje jis gyveno Kudirkos Naumiestyje. Vertėsi knygų įrišimu. Jam sekėsi platinti laikraščiai, kaip Aušrą ir kiti. Keletai mėnesių buvo patekęs į kalėjimą. Buvo artimas dr. V. Kudirkos kaimynas. Daug atsimena iš anų laikų. Tremtyje buvo kurį laiką Blombergo stovykloje. Apie jį mums praneša A. Gintneris.

● **Kun. B. Pocevičius,** Muensteryje baigęs muzikos konservatoriją, ir šiuo metu dirbąs Toronte, Kanadoje, turi suorganizavęs stiprų lietuvių chorą. Kun. B. Pocevičius taipgi baigęs Vaičkaus vaidybos studiją ir reikale eina ir režisoriaus pareigas. Turi pastovią vaidintojų trupę. Yra pastatęs "Atžalyną", "Sūnų palaidūną", "Fabiolę", o dabar ruošia statyti "Mokyklos draugus".

Vokiečių literate

Vokiečių literatūros specialistė dr. Marianne Wilke, padariusi doktoratą Heidelberge, anglų kalbos egzaminus išlaikė Londone, o dabar ruošia savo italų literatūros egzaminus Bolognoje. Nors ji yra akla, bet pasiekė žymių rezultatų literatūros mokslе. Neseniai ją šv. Pranciškaus bazilikoje Asyžiuje priėmė į katalikų bažnyčią vyskupas Nicolini.

Vestuvių nuotraukos Augštos rūšies fotografijos Mūsų specialybė
Precin Photo Studio, Inc.
EDVARDAS J. ULIS, SAV.
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p.
išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

DR. JUZĖ AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 South Damen Avenue
Pirmad., trečiad. 10—4; ketvirtad. ir penktad. 10—1 p.p. ir nuo 6—9 v.v
Šeštadieniais 10—12 val. pietų
Ofiso tel. — PR 6-7800
Namų tel. — TR 4-1765

Tel. Buto GRaceland 2-9203
2336 West Chicago Avenue
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NORTHWEST MEDICAL CENTER
Tel. ARmitage 6-0161
Val. 1—3, 7—9 p.p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.
10 v. ryto — 1 v. p.p. trečiad.
12 — 4 v. p.p. šeštad.

Tel. ofiso PR. 8-1717, rez. RE. 7-7868
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 Street
Kasdien 1—3. Vakarais 7—8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiadien. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rezind. 3241 W. 66th PLACE

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartĮes

Tel. ofiso WA 8-3060, rez. CO 4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
Val. (Išskyrus šeštad ir sekmad.) nuo 1 iki 4 v. p.p.: 7—9 v. vak
Ligonius priima tik pagal susitarimą.
Rez.: 10838 So. Wabash Avenue

Ofiso valandoms skamb. YA. 7-3526
DR. ALINA DOMANSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPEC. REUMATINĖS IR SĄNARIŲ LIGOS
Ligonius priima antrad. 6:30—8:30 ir šeštadien. nuo 4—6. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel. CLiffside 4-5654.
4038 Archer Ave.

Iš bibliotekos pristatys į namus

Holland, Mich. miestelyje, vietinė viešoji biblioteka paskelbė, kad jei tik atsiras norinčių, ji knygas pristatys skaitytojui tiesiai į namus. Visa eilė vietos jaunuolių pasisiūlė tokiai knygų išdalinimo ir paėmimo tarnybai.

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso Tel.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. V. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer ir California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p.
išskyrus sekmadienius.

Ofiso LAfayette 3-1707. Rezidencijos FIlimore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
širdies, vidaus ir vaikų ligos
4055 So. Archer Ave.
(Kampas Archer ir California Ave.)
Valandos nuo 2—4 ir nuo 6—8 po pietų kasdien išskyrus treč. ir sekm.

Ofiso telef. YArds 7-1166
Rezidencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofiso tel. GRovehill 6-4020
Rezidencijos HIltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
Val. 2 — 4 p.p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak.
Šeštadieniais 10—2 v. r. ir 4—6 v. v.
Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Uždaryta trečiad. ir šeštad. vakarais

Tel. ofiso ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 South 49th Ct., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare.
Šeštadieniais 12—3 v. ir 2—5 v. vak.
Butas 1604 So. 49th Avenue

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v.
Trečiadieni tik susitarus

DR. IRENA KURAS
SPEC. KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
7156 So. Western Ave.
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 3—5 p. p. ir 6—8 v. v.; trečiad. nuo 6—8 v. v.; šeštad. 10—12 v. p. ir nuo 1—3 v. p. p.
Ofice telef. REpublic 7-1168
Namų telef. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

DR. R. P. LUTKUS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
7013 SO. WESTERN AVENUE
WAlbrook 5-4353
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Pakeičia stiklus ir rėmus. Valandos kasdien iuo 6:30 vak. iki 9:00 v. v.; šeštad. nuo 10:00 v. ryto iki 4:00 v. po pietų. Trečiad. uždaryta.

TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir Garantuotas Darbas
DARBO VALANDOS: 6. v.v.—10 v.v.
Šeštadieniais: 8 v ryto — 10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco
Telef. YArds 7-1099

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 West 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL. 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šeštad. nuo 2—4 val. popiet. Trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Telefonas PUllman 5-8277
DR. I. E. MAKARAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 South Parnell Ave.
Val. kasdien 2—4 popiet ir 6—8 v. v.
išskyrus trečiadienius.

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st Street
Ligonius priima pagal susitarimą. Susitarimui skambinti GRo. 6-1321, jei neatsiliepia — VIncennes 6-3900

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penktad 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto. Šeštad. 2—4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso LA 3-4949, buto CE 3-7786
DR. J. A. PAUKŠTYS
DANTISTAS
Priėmimo laikas nuo 10 ik. 12; nuo 2 iki 6 val. vak. ir tiki 9 val. vak
4253 Archer Avenue
Whipple St. įėjimas

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 val. Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
Spec. Orthopedija — kaulų ir sąnarių ligos
2435 West 69th Street
Val.: 6—8 v. vak. pirm., antr., ketv. ir penktad. Kitu aliku susitarus.

Tel. Ofiso CL 4-0253, rez. YA 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. 6:30—8:30 val. vakare.
Šeštadieniais 2—4 val. popiet
Rez. 4420 So. Talman Avenue

Tel. ofiso YA. 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL: 10 iki 12 v. ryto; nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Vaandos: 1—3 p. m. 6—8 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. TR 4-6000, Rez. RE 7-2780
DR. J. STARKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
653 West 79th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1—4 ir 7—8:30 val. vak.
Trečiad. ir šeštad. 9—12.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Tel. ofiso YA. 7-4787, rez. PR. 6-1930
Jei neatsiliepe viršminėti telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. FL. TALLAT-KELPSA
DR. E. TALLAT-KELPSA
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Marquette Parko ofisas: Fordon Medical Arts Bldg. 2656 W. 63rd St (kampas Washtenaw ir 63rd). Val. kasdien 3—5 išskyrus antrad. ir ketv. ir kasdien nuo 6—8:30 išskyrus treč. ir šeštad.
Telefonas — PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th St. Val.: kasdien 6—8:30 antrad. ir ketv. 1—3 ir šeštad. 11—1 val. p. p.
Telef. TOwnhall 3-0959; namų telef HEmlock 4-7080.
Kitu laiku susitarus.

Remkite dien. Draugą!

Ofiso tel. HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p. p. ir 6—8 vak.
Šeštad. 2—4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak.
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

YArds 7-3526 YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: pirm., treč. 6:30—8:30
Šeštad. 1:30—4
DR. J. G. VALAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val.: kasdien 6:30—8:30, šešt. 4—6
4038 So. Archer Ave.

Tel. ofiso PROspect 6-9400; rez. HEmlock 4-3851
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6560 So. Western Ave.
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šešt. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VI 2-1581, rez. VI 2-0749
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 W. 31st Str.
Kampas Halsted ir 31-os gatvių
Priėmimo valandos 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 po pietų

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR. 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v

Orthopedas-Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūrom įtvarai, Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. aparatai. Amput. kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t. t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštad. 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel. PRospect 6-5084

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL. antr., ketv. 10-12, 2-6,7-9 p.p penkt. 3—6, 7—9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm., treč., šešt. 3—8 p. p penkt. 10—12 ryte

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Telefonas GRovehill 6-6785
Priėmimo laikas pagal susitarimą

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p. p.

DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad. 9:30—12; 1:30—8 v. v. trečiad. uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523 Platt Bldg.

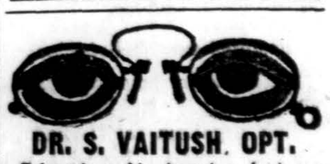

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą kuris yra priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę.
Prirenku teisiklingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausias trūkumas. Speciali atyda kreipiama į mok. vaikus
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val.: 10:30—7 v. v., Šeštad. 10:30—1 sekm. ir treč. uždara

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

SPAUSTUVININKO ŽURNALAS IR KALENDORIAI

J. VAIDELYS, Chicago, Ill.

Spaustuvės menu Lietuvoje jau buvo pradėta rūpintis. Sakysime, mūsų spaustuvės Kaune: Spindulio, Žaibo, Vilties, Šviesos, Varpo ar Klaipėdoje — Ryto, buvo jau pirmaeilės ir kai kurios turėjo įsigijusios giliaspaudes, monotipus, intertipus. Bet, tai tik dalis. Apskritai, šis amatas dar buvo užuomazgoje ir specialybę jaunieji tejsigydavo pačiose spaustuvėse. Pastaruoju laiku, keletą metų prieš pirmąją bolševikų okupaciją, buvo susirūpinta specialistų paruošimu. Jaunuose susidomėjimas buvo. Kilo sumanymas turėti ir savo organą. Mažosios Lietuvos veikėjo ir žinomo spaustuvininko Alberto Puskepalaičio iniciatyva, pritariant spaustuvininkams J. Steponavičiui ir Vl. Zdanavičiui, 1934 m. gegužės mėn. išėjo spaudos technikos bei meno žurnalas, pavadintas "Spaudos menas", pirmasis numeris, kuris buvo ir paskutinis. Taigi, šiemet sueina nuo jo pasirodymo 20 metų. Žurnale ir buvo keliama mintis spaustuvių patobulinimas, naujieji įrengimai, specialistų paruošimai ir kt.; įdomus straipsnis apie spaudos išradėją Joną Gutenbergą, Martynas Jankus; Karolis Vairas rašė šį tą iš spaudos praeities, kas susiję su spausdinimu. Įdomūs straipsniai apie rašybos reformą ir spaustuvininkus, techniškojo mokslo reikalu, apie renkamąsias mašinas (A. Puskepalaičio), nuo rankraščio iki rinkinio ir technikos dalykai. Be to, įdomi ir anketa spaudos technikos žurnalo reikalu, kur atsako: prel. Ad. Jakštas. A. Kniukšta, J. Rinkevičius, B. Žygelis, J. Atkočiūnas, F. Bortkevičienė, A. Dundzila, Jagomastas, J. Jasiūnas, M. Kukta, J. Kulikauskas, A. Rucevičius, J. Strazdas, J. Šaulinskis, Pr. Šulaitis, J. R. Valaitis, P. Vėbra ir kiti. Daugiausia darbo į šį žurnalą įdėjo A. Puskepalaitis. Redaktorius ir leidėjas J. Steponavičius ir administratorius — Vl. Zdanavičius. Spausdinta Klaipėdoje, Ryto spaustuvėje. Viršelis dail. J. J. Burbos. Žurnalas darė malonų įspūdį.

Tais pat metais žinomi spaustuvininkai J. Steponavičius ir Vl. Zdanavičius išleido ir pirmąjį lietuvių spaustuvininkų kalendorių, kuriame be kalendariumo, užrašų ir pasiskaitymų, duodama daug įdomios medžiagos, apie raštą, spaudą, spaudos darbą spaustuvėje — medžiagos išmatavimas, rinkimo taisyklės, apskaičiavimai, raidynai, spalvų vartojimas, volų liejimas—vartojimas, mašinų paruošimas darbui, klišių gaminimas, popierių formatai, apskaičiavimai, raidynų svorio palyginimai ir kt. Turinys gana įdomus. Spausdinta Kaune — Žaibo spaustuvėje. Darbas gražus, švarus. 1939 m. išėjo antrasis spaustuvininko kalendorius kiek didesnis turiniu, bet šiaip kišeninis. Šiame daugiau kalbama apie įvairius rinkimus, tekstą ir vaizdą, stereotipą, monotipą, makulatūrą, dažus, giliaspaudę, dumiruotą popierį, knygrišyklą, knygos buchalteriją ir kt. Šis kalendorius spausdintas Klaipėdoje, Ryto spaustuvėje. Abu kalendorius redagavo Vl. Zdanavičius. Pirmajam sukanka 30 metų ir antrajam — 25 metai nuo jų pasirodymo. Abu kalendoriai iliustruoti, įrišti. Šie kalendoriai yra unikumai ir Chicagoje spaudos parodoje, kuri atidaroma gegužės mėn. 15 d., jie bus išstatyti.

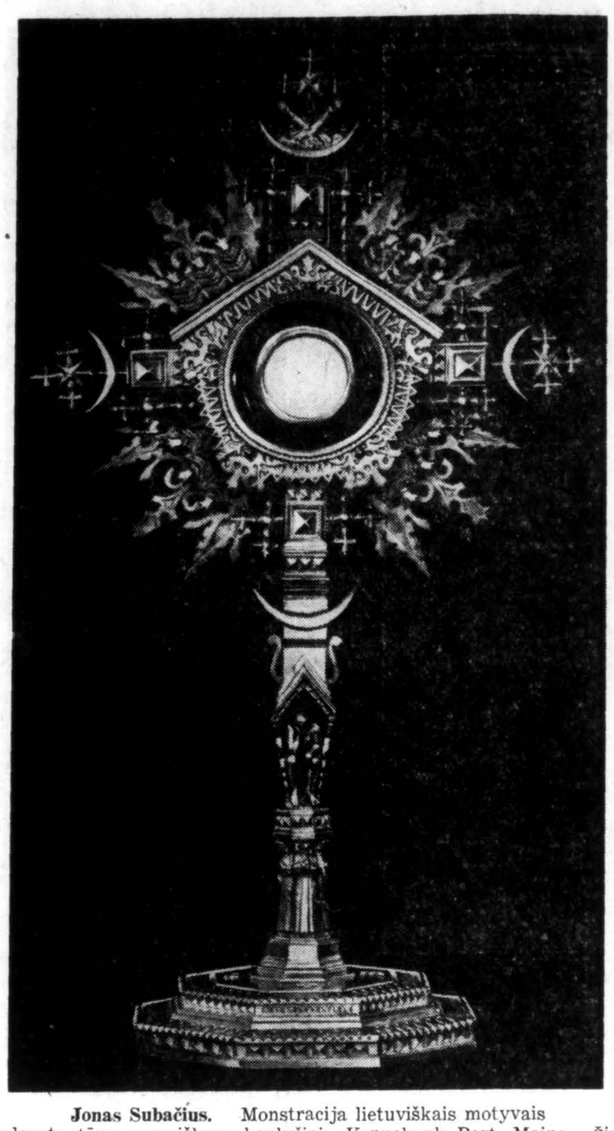

Jonas Subačius. Monstracija lietuviškais motyvais
Padaryta tėvų pranciškonų koplyčiai Kennebunk Port, Maine. Šiuo darbu susidomėjo "Liturgical Arts" leidinys, suplanavęs jos paveikslą įsidėti.

Apie enciklopedijas

Dėl P. Čepėno pasikalbėjimo (1954.III.20) Lietuviškosios Enciklopedijos reikalu galiu štai ką pranešti: Pr. Čepėno minimą Herderio Enciklopedija, sakoma, buvusi leidžiama 1902 — 1907 m. Tai yra klaida, nes ta Enciklopedija, vadinama anuomet "Herdersches Konversations lexikon," ėjo iki 1918 metų su pertrauka 1914, 1915 ir 1917 metais, kuomet buvo pirmasis pasaulinis karas. Prieš 1914 m. buvo išėję aštuoni tomai, o 1918 m. du priediniai tomai (supplimentsbaende). Iki raidės M bendradarbiavo, gyvendamas Petrapilyje, Leningrade, prof. J. Frense; bet jam teko savo buveinę apleisti ir išskeliauti į Londoną. Tuomet leidykla pavedė man bendradarbiavimą, ypač lenkų ir rusų skyriaus. Tat buvo prieš 50 metų. Man rūpėjo ir lituanistikos reikalai. Neturėdamas nei lietuvių literatūros istorijos, nei Lietuvos istorijos, negalėjau patiekti Enciklopedijai tinkamų žinių. Kadangi J. Maironis buvo tuomet Dvasinės Akademijos profesorius, galėjau panaudoti jo man asmeniškai suteiktus biografinius duomenis ir paminėti vos tik spaudoje pasirodžiusią "Jaunąją Lietuvą". Man pasisekdavo gauti Amerikoje leidžiamą žurnalą "Dirva — Žinynas" ir tenai susidurti su pavarde Jakštas, Bet, nežinodamas, kam tas slapyvardis priklauso, negalėjau jo įdėti, nors ir A. Dambrauskas buvo dvasinėje Akademijoje. Nuostabu, kad paklaustas Maironis man nedavė patenkinamo atsakymo. Kokiais sumetimais tat buvo daroma, sunku man suprasti. Gal Maironis vadovavosi spaudos uždraudimo įstatymais ir bijojo, kad nekiltų aikštėn Jakšto dalyvavimas užsienio lietuvių spaudoje. Pats Maironis vadinosi tuomet Matsiulevyčia (taip jis įrašė į įteiktą man egzempliorių Jaunosios Lietuvos) ir gimimo vietą buvo parodęs ne tą, kurioje tikrai gimė.

Č. Sasnausko biografiją ir muzikos kūrybą surinkau nuo paties autoriaus, kurį bemaž kiekvieną dieną matydavau. Kadangi "Herdersches Konversations lexikon" minėjo žymų Lietuvos vietovardžių skaičių ir jie nešiojo rusišką vardą, suteikiau jiems tikrą lietuvišką pavadinimą. Nežinau, kas dabar veda lituanistikos skyrių "Der Grosse Herder" enciklopedijoje, tačiau, pastebėjęs trūkumus, pranešiau redakcijai, kad priimtų lituanistikos autorių patiektį tikras žinias.

Dr. J. Januškevičius

Knyga apie Maugham

K. W. Jonas surinko Maugham bendralaikių autorių pažiūras apie šį daug diskutuotą anglų rašytoją diskutuotą knygą: "Maugham Enigma". Šioje knygoje diskutuoja įvairius jo kūrybos aspektus visa eilė rašytojų, bei kritikų, kaip Graham Green, Mark van Doran, Evelyn Waugh, Victor Pritchett, Malcolm Cowley ir kiti.

Kaikurie šių autorių nemėgsta Maughamo raštų, nė jo paties. Priežastys šito yra įvairios. Jo pasakojimai yra gudriai, bet perdaug mechaniškai sukomponuoti, kad būtų gyvenimiški. Jo kūryba yra pasūdyta angliškų snobizmu prieš žemesnes klases ir prieš kitų rasių žmones. Jis atsiliepia ciniškai apie žmoniją apskritai ir apie moteris ypatingai. Pati jo tolerancija yra įžeidžianti. Jo knygos palieka blogą skonį ir pats jo humaniškumas esąs kaip sugižęs pienas.

"Maughamo Enigma" yra laikoma augštos literatūrines vertės veikalu.

Dar vienas lietuvio laimėjimas!

Prof. STEPONAS KOLUPAILA, Notre Dame, Ind.

Didžiausia Vokietijos techniškų knygų leidykla neseniai išleido dr. inž. Algirdo Nasvyčio knygą „Die Gesetzmaessigkeiten kombinatorischer Technik" — kombinatorinės technikos dėsniai. Kiek žinome, tai yra pirmas įvykis, kad toji leidykla būtų išspausdinus lietuvio veikalą.

A. Nasvyčio darbas remiasi jo disertacija, paruošta Hannoverio A. Technikos Mokykloj trem ties metu. Jis rodo dar kartą, kad mūsų jaunoji karta bjauriose tremtinių stovyklų sąlygose naudojo laiką ir energiją mokslo pažangai, ir išėjo į pirmas vietas!

Lietuvoje A. Nasvytis buvo V. D. universiteto asistentas, dirbo su prof. J. Šimkum darbo organizacijos srityje, vėliau buvo Technologijos fakulteto lektorium.

Jo darbo objektas — kombinatorika, tam tikra taikomosios matematikos sritis. Nepainiokime to žodžio su „kombinatoriais", kaip save Vokietijos stovyklose vadino spekuliantai. Iš algebros prisimename junginius, perstatinius ir derinius, su jų įdomiais pritaikinimais. Technikoje tos kombinacijos turi didelės praktinės reikšmės: jos ypatingai svarbios nustatant standartus, kad būtų galima išvengti nereikalingo įvairumo ir išlaidų. Pvz., raidės, kurios sudaro žodžius, vienos kartojasi dažniau, kitos rečiau, ir dar skirtingai įvairiose kalbose. Tos daž niau vartojamos raidės turi būti patogiau išdėstytos rašomoje mašinėlėje, telegrafo abecėlėje, Braille aklaraštyje, įvairiuose automatuose, skylėtų kortelių mašinose. Įdomi smulkmena: dažniausiai vartojama raidė E. Anglų kalboje jai tenka 10.7%, vokiečių 17.9%, prancūzų 21.0 proc. Mažiausia sutinkama anglų kalboje raidžių Z, vokiečių kalboje X, C, Y, prancūzų X, K. Z ir J. Lietuvių kalboje paskutinė vieta tektų raidėms F ir H? Galima padaryti išvadą, kad mums būtų lengviau rašyti, jei tie, kurie išrado mūsų abecėlę, būtų buvę susipažinę su kombinatorikos dėsniais. Stenografija visa paremta tais principais. Autorius padaro įdomių aliuzijų ateičiai.

Europos spaudoje buvo palankių atsiliepimų apie A. Nasvyčio darbą. Mums tenka pasveikinti autorių ir pasidžiaugti jo darbo pasisekimu. Autorius dabar dirba savo specialybėje Clevelande.

Atomų fizikas Hahn

Nobelio laureato kelias

Dr. V. LITERSKIS, Vokietija

Prieš 75 metus gimė vokiečių atomfizikas Otto Hahn, kurio vardą visada minės atominės fizikos istorija. Didžiausias Otto Hahn nuopelnas yra uraniumo suskaldymas, kuris sudarė raktą į atominės energijos ir technikos laikotarpį. Bet pats Hahn tada nesipuolė prie atominės technikos tyrimo. Ilgas ir sunkus Hahn radioaktyvių medžiagų tyrimo kelias, kuriuo jis pradėjo eiti 1904 metais.

Hahn kilimo vieta yra Frankfurtas/Main, studijų — Muenchenas ir Marburgas. Doktoratą padarė 1901 metais. Vėliau studijavo pas anglų prof. Ramsay, kuris taip pat atliko radioaktyvių medžiagų tyrimus. Radioaktyvių medžiagų tyrimas patraukė ir Hahn. Po kurio laiko Hahn atrado thoriumo kitimo produktą, radiothorium, kurį ir isoliavo. Šitas atradimas nulėmė tolimesnį Hahno gyvenimo kelią. Po to Hahn studijavo pas žymų anglų fiziką Rutherford, kuris tuo laiku buvo didžiausias radioaktyvių medžiagų tyrimo specialistas. Rutherfordas suteikė Hahnui gilų išsimokslinimą, kurio vertingumą Hahn patvirtino savo darbais.

Po studijų Hahn atsidūrė Berlyne, kur, bendradarbiaudamas su žinoma fizike Liza Meitner, pasiekė didelių laimėjimų: jis atrado visą eilę svarbių radioaktyvių medžiagų, prie kurių priklauso mesothorium, svarbus medicinoje, ionium ir uranium Z.

Labai mažiems radioaktyvių medžiagų kiekiams nustatyti Hahn išvystė naujų cheminių metodų. 30-tais metais buvo atrastas kertinis atomo branduolio akmuo, neutronas. Italas Fermi nustatė, kad atomų branduolių bombardavimas neutronais yra naujų radioaktyvių medžiagų susidarymo kelias. Po šitų atradimų Hahn ir Meitner tyrė sunkiuosius elementus, visų pirmiausia thorium ir uranium, norėdami nustatyti, kokios radioaktyvios medžiagos susidaro po apšaudymo neutronais.

Bet 1938 metais Liza Meitner, nacių puolama, išvyko į užsienius. Dabar Hahn tęsė pradėtą darbą su bendradarbiu Strassmann. 1938 metais gruodžio mėnesį Hahn paskelbė, kad iš apšaudyto neutronais uraniumo gali pasidaryti bariumas, vadinasi, vyksta uraniumo branduolio skilimas. Nepaprastos svarbos atradimas, kurio garsas pasklinda po visą pasaulį.

Praktinio atominės energijos gavimo tyrimuose karo metais Hahn nedalyvavo. Uraniumo skilimo produktų tyrimas sudarė Hahn pagrindinį tyrimo lauką. Atominės energijos problemą tuo metu daugiausia tyrė Werner Heisenberg. 1941 ir 1942 metais pasirodė, kad atominės energijos pritaikymas karo reikalams Vokietijoje nėra įmanomas, nes jis reikalingas milžiniškų technikinių priemonių sukoncentravimo. Hahn buvo ir dabar yra atominės energijos panaudojimo karo reikalams didelis priešininkas.

Po karo Hahn ir kiti 9 vokiečių atomo fizikai pakliuvo anglams. Šitie mokslininkai Anglijoje daugiau kaip metus tęsė nuo šalų gyvenimą. Tik per laikraščius susisiekdavo su išorės pasauliu. 1945 metais Hahn iš laikraščių sužinojo, kad jam už uraniumo suskaldymą paskirta Nobelio premija. Dabar Hahn suėjo į didesnį kontaktą su anglų atomfizikais.

1946 metais Hahn grįžo į Goettingeną. Tada jis perėmė iš Max Plancko, 90 metų mokslininko, Kaizerio Wilhelmo Mokslų draugijos vadovavimą. Šita draugija pagal susitarimą su anglų okupacinėmis jėgomis buvo pavadinta Max Planck Mokslų draugija, kurios priešaky atsistojo Otto Hahn. Atskiri institutai karo metais buvo išmėtyti arba net sunaikinti. Hahn viską perorganizavo. Ir šitie organizaciniai metai buvo labai produktingi.

Profesorius Hahn yra pasaulinio garso mokslininkas atomų fizikas. Tyrimas yra jo gyvenimo prasmė. Mokslui jis atidavė visas jėgas. Galima sakyti, kad Hahn yra atominio amžiaus aušrininkas.

Stiklinis šuo

Gaines Gyvulių Tyrimo centras New Yorke padarė stiklinį kalės modelį, iš plastinių medžiagų ir specialaus stiklo, atkuriant kiekvieną to gyvulio organą natūralaus didumo: padaryti skeletas, dantys, raumenų sistema, vidaus organai. Kiekvienas organas atskirai apšviečiamas ir gali būti geriau demonstruojamas.

NASH AIRFLYTES
Didelis pasirinkimas vartotų automobilių
CHICAGO AUTO SALES AND SERVICE
EVerglade 4-4030-31
Chicago 22, Illinois

COMPTOMETER SCHOOL
SCHOOL STARTS EVERY MONDAY
721 W. CHICAGO AVE.
East Chicago, Indiana
(4 Corners)
YOU CAN START YOUR COURSE ANY MONDAY NIGHT!
Hours Are:
3:30 P. M. to 6:00 P. M.
6:00 P. M. to 8:30 P. M.
Industry Needs You, Thats Why We Are Here
Call EAST CHICAGO 4000
For Information

Felt and Tarrant Mfg. Co.
MRS. MARY PETE7RSEN, MGR.

Gyvenkite ir sveikite kaimiškoj atmosferoje privatiškam slaugymo name
Namie virtas maistas. Puikus prižiūrėjimas. Dietos ir proto ligų pacientams duodama specialų prižiūrėjimą.
WILSON NURSING HOME
Mrs. Olga Johnson, Administrator
814 Le Roy Ave., Rock Falls, Ill.
Atvykite arba rašykite informacijoms

NEW PLASTIC ASPHALT TILE
3½c each (A Color Group)
9x9x1/8 inches
AMAZING NEW DEVELOPMENT IN THE TILE INDUSTRY
Plastic Asphalt Tile
Wonderful News Because:
(1) It has a High Natural Gloss
(2) It's Easier To Clean
(3) It's Available In
Pastel Pink, Blue, Pale Green, as well as standard colors.
1st Quality Standard Gauge — Inlaid Linoleum $1.99 Sq. Yd.
In a choice of 15 Colors
Limited Quantity
We are equipped to handle any or all of your floor and wall covering needs
- Rubber Tile
- Vinyl Asbestos Tile
- Homogenous Vinyl Tile
- Linoleum Tile
- Plastic Wall Tile

Rugs and Carpeting Stair or wall to Wall Carpeting
By Magee, Roxbury, Firth, and Oxford Mills
Free Estimates - E-Z Credit Terms
Open Daily 9 to 6 — Sundays 10 A. M. to 5 P. M.
CITY AND SUBURBAN TILE AND LINOLEUM CO.
5438 SO. ARCHER AVENUE
1 Block West of Cicero

MOTORISTS
Get your Car Ready for Spring
Best Buys of '54!
Auto Seat Covers $9.95 up
Convertable Tops $34.95
Auto Glass 4M.
LAKE AUTO PAINTING CO.
Phone HAymarket 1-7775
1901 W. Lake St.

RAY'S STANDARD AUTO. SERVICE
Where there is always service with a smile. Cleaning, washing and simonizing. Efficient service; free estimates; motor analysis by experts.
800 W. Hill Grove
Western Springs, Ill.
CHestnut 6-9804

SENSATIONAL SALE
30% ON HARDWARE
COMPLETE LINE OF GRINDING STONES
BROWN & SHARP TOOLS
MANY NATIONALLY FAMOUS BRANDS
4 WHEEL TRAILERS
ARC-ROC HARDWARE
3871 Archer Avenue
BIshop 7-3606

Nelaukite Susigrūdimo
Pašaukite šiandien - Neatideliokite!
ELECTRIC & APPLIANCE COMPANY
BLACK OAK
Komerciniai ir Industriniai Enžinierijos Specialistai
Intercom ir Signal Systems
Nemokami Apskaičiavimai
šaukite:
TIlden 4-0669

PIARIST FATHERS
(Order of the Pious Schools)
Become a Priest and Teacher. Join the Piarist Fathers: The Order, founded by St. Joseph Calasanctius in 1597, is the first Teaching Order in the Church. They started the first free schools for everybody. The members of the Order make a special fourth vow to educate youth.
Write for further information to the
PIARIST FATHERS
P. O. BOX 2096
BUFFALO 5, N. Y.

TOM'S AQUARIUM
Pilnas pasirinkimas "Apaline" papūgėlių; tropikinių žuvelių ir paukščiams reikmenos.
TOM PTASZNIK
HUmboldt 6-8615
2758 West Chicago Avenue

GUSTAFSON'S VENETIAN BLIND SERVICE
Free estimates. Cleaning & taping. Flexible steel & aluminum blinds.
5686 Milwaukee Ave.
RO. 3-8920

MIESTE IR PRIEMIESČIUOSE
Veidrodžiai, automobiliams saugusis stiklas įdedami jums belaukiant. Stiklas stalams. Veidrodžių atnaujinimas (resilvering). Poliravimas. Tekinimas. Kampų šlifavimas. Darbas pilnai garantuotas, ekspertų atliekamas.
Dėl darbo įkainavimo telefonuokite JUniper 8-7500.
IRVING AUTO GLASS CO.
3001 W. Irving Park Rd.
CHICAGO, ILL.

FALSE TEETH
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKŠTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos
— 1 valandos darbas —
State Dental Plate Laboratory
1635 W. 47th St. YArds 7-4499
944 W. 63rd. WAlbrook 5-2558
639½ W. 63rd St. WE 6-2608

FALSE TEETH
Laisvi ar nepritaikyti?

— 1 valandos darbas —
Cleveland Dental Plate Laboratory
456 W. North Ave. MI 2-6221
404 E. 47th Street AT 5-6880
160 Milwaukee Ave. HU 9-3242

FALSE TEETH
Laisvi ar nepritaikyti?
DANTŲ PLOKSTELĖS
pataisomos ir stipriai įstatomos.
Sužaloti dantys pataisomi,
o nuotrupos išlyginamos.
— valandos darbas —
A-1 Dental Plate Laboratory
22 W. Madison, Room 223, DE 2-6804
1587 W. Ogden Ave. MO 6-3733
1425 Wilson Ave. LO 1-9280
2003 W. Lawrence SU 4-7241

LIETUVIŠKĄ DUONĄ, TORTUS, PYRAGAIČIUS
ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas—specialistas ALEKSAS GAIDJURGIS
STAR BAKERY
738 West 31st Street Telef.: CAlumet 5-2173
(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted Street)
PRIIMAMI ĮVAIRŪS SPECIALŪS UŽSAKYMAI

MENAS IR PELAI

S. DZIKAS, Elizabeth, N. J.

Modernusis menas, bejieškodamas naujų reiškimosi formų, įnešė daug šviežumo, bet kartu iškrypo į įvairius kraštutinumus. Nenuostabu tad, kad visuomenė kartais to meno nevertina ir įvairiais atvejais neigiamai apie jį pasisako. Šių m. kovo 20 d. "Drauge" dail. V. K. Jonynas pakartotinai išėjo ginti mūsų modernistų nuo, sakytume, profaninės minios užpuolimų. Tačiau kai kurios mintys toje jo apologijoje atrodo neįtikinančios.

Dail. V. K. J., kaip įrodymą savo teigimui, kad meno kūriniais yra ir tokie darbai, kuriuose nebuvo sprendžiama grožio ir estetikos problemos, kaip pavyzdį mini Gruenewaldo "Nuėmimą nuo kryžiaus" ir kitus dailės veikalus. Minėtame paveiksle Kristaus kūnas atvaizduotas taip, "... kad į jį pažvelgus eina pasibaisėtini šiurpo išgyvenimai." Toliau gi sako: "Niekam nė į galvą neateina mintis, kad šie meno šedverai būtų nebe meno kūriniai tik dėl to, kad jie yra šiurpūs savo tematikoje, o jų autoriai — blogi dailininkai." Argi tikrai tuose kūriniuose kūrėjas nesprendė grožio problemos? Pasirinktoji tema savo esme yra šiurpi. Kūrėjas tai siaubo idėjai išreikšti panaudojo spalvas taip, kad žiūrovui nereikėtų jieškoti užrašo po paveikslu, kad patirtų, kas juo norėta paskyti. Argi tas kūrinys gali sukelti estetinį pasibjaurėjimą? Ne, jis sukelia tik tai, ką genialus kūrėjas juo ir norėjo žiūrove sukelti — siaubą. Estetinį pasibjaurėjimą jis sukeltų tada, jei dailininkas būtų atvaizdavęs tokį Kristų ne nuo kryžiaus nuimtą, bet visai kitoje situacijoje. Taigi jis sprendė estetikos problemą, derindamas grožį ir pasibaisėjimą sukeliančius motyvus pagal tai, kiek to reikalavo pasirinktoji tema. Todėl tas paveikslas ir yra genialiai sukurtas. Meno kūrybos esmėje glūdi idėja ir meninė forma, ir jų genialus derinys yra tai, ką žmogus pajėgia kurti — nauja ir nepakartojama — ir tuo panašėti Amžinajam Kūrėjui.

Žmogus natūraliai gyvenime siekia tiesos, gėrio ir grožio. Modernistai atsisakę siekti grožio savo kūryboje ir kartu nuklydę į neįprastas vaizdavimo formas, šiandien ir yra didelės visuomenės dalies atmetami, nes ji jieško menio, kuriame jos dvasia rastų tai, į ką žmogus veržiasi savo esme. O tai yra grožis. Be abejo, tuo visai neperšame estetizmo, nes tarp jo ir visiško grožio nepaisymo yra pakankamai vietos kiekvienam kūrėjui.

Mintis, kad visuomenės dalis "... neatėjo į dabartį, gyvendama praeities meno problemomis" keistokai skamba paskaičius kitą dail. V. K. J. straipsnio vietą, kur jis džiaugiasi, kad mūsų mene esanti stipri primityvizmo srovė. Primityvumas, be abejo, yra charakteringas liaudies meno pažymys. Primityvumas liaudies mene yra neišvengiamas, nes liaudies menininkai nelankė akademijų nė muzėjų, nei diskutavo meno problemų spaudoje. Jie kūrė todėl, kad žmogus yra apdovanotas kūrybos galia. Jų kūrybos formą apsprendė kultūros laipsnis, gamtinė aplinka ir tautinis charakteris. Todėl liaudies menas ir yra visur vertinamas kaip toksai.

Teisingai V. K. J. sako, kad "... civilizuotas žmogus priešnecivilizuotą, meno vertybių kūrimo srityje neturi pirmumo." O tai turėtų reikšti, kad civilizuotas menininkas, jei jis yra tikras kūrėjas, negali verstis pamėgdžiojimais, nežiūrint ką jis pamėgdžiotų - klasikinį ar primityvųjį liaudies meną. Tikras kūrėjas, nežiūrint kokias formas naudoja — klasines ar primityvias — sukuria nepakartojamą ir naują, kitaip jis nebūtų kūrėjas.

Pamėgdžioti klasikinį meną yra lygus nusikaltimas, kaip ir primityvųjį liaudies meną. A. Dargis, ar kuris kitas modernistas nekuria liaudies meno, jei naudoja jo formas, ir jų kūryba nėra liaudies kūryba tik dėl to, kad jie pamėgdžioja primityvias liaudies meno formas. Jų darbai išliks ir taps lietuvių tautos ir pasaulio kultūros turtu tik dėl to, jei bus tikros kūrybos vaisius. Be abejo, pamėgdžioti primityvųjį meną yra daug lengviau, negu klasikinį, o klasikinį — praktiškiau, nes lengviau apgauti neišprusintą žiūrovą; tačiau tik tikroji kūryba, kuri panašėja dieviškajai yra kultūros turtas.

Grįžtant prie liaudies meno tiesiog nuostabu, kad V. K. J. mato mūsų liaudies meno vertybių nuvertinimą tame, kad pasisakoma neigiamai apie mūsų modernistus, naudojančius primityvias formas. Ir išvadą jis daro neįtikėtiną, kad tai "... griauna pagrindinius lietuvybės pamatus." Nenoromis skverbiasi paties autoriaus mintis, kad čia jis lengvapėdiškai matuoja meno vertybes klaidingais matais."

Būtų tikrai apgailėtina, jei mūsų modernistai turėtų rinktis "šlavėjo" ar "kūrėjo svetimuose vandenyse" darbo dirvą dėl to, kad mūsų visuomenė jų nesuprastų ir neįvertintų. Tačiau lygiai galima teigti, kad lietuviškoji visuomenė rinksis jų bent tuos, kuriuos pajėgs be komentarų suprasti, arba eis pas svetimuosius, kas, žinoma, būtų visais atžvilgiais smerktina,

Taigi, atrodo, esame užburtame rate, kurį, manau, sulaužys rami visuomenės nuomonę formuojanti kritika, o labiausiai lietuviškasis genijus, besireiškiąs mūsų dailininkų darbais. Lietuviškosios pastogės, bažnyčios, mokyklos puošis lietuvių kūrėjų darbais. Tačiau nemažai tai priklausys nuo to, ar tie darbai įstengs "... prabilti lietuviškos širdies kalba, įsprausta į meno formas"... taip, kad pirmiausia lietuviai ją suprastų, pirm negu jie kalbės visoms tautoms. Istorijos gi vėjai pelus nupūs, o tikrasis menas išliks, nežiūrint kokiomis formomis jo kūrėjas naudojosi.

Vl. Vijeikis. Ornamentas lietuviškais motyvais

Teisiamas Volteras

Vienoje yra ruošiamas teismas naujam leidėjui Voltero veikalo „Candide". Veikalas smerkiamas pornografiškumu, kuris gadinąs Austrijos jaunimą. Šiemet jau 175 metai kaip prancūzų rašytojas Volteras miręs, bet jo veikalų nemoralumas vis dar tebeerzina žmones.

Meilės antologija

Austrijos sostinėje Vienoje iš spaudos išėjo meilės antologija, pavadinta "Liebe". Ją paruošė Kaethe Braun-Prager. Knyga turi 558 puslapius. Antologijos redaktorė rūpestingai surinkusi geresniuosius pasisakymus iš žymiųjų žmonių, poetų, filosofų, menininkų ir kitų — įvairių tautų ir įvairių laikų, kaip prozą, taip ir poeziją apie meilės prasmę. Panaudoti laiškai, dienoraščiai, laikraščių pranešimai. Meilės prasmę autorė ima plačiai, ne vien tik erotinę, bet apimdama meilę Dievo, artimo, net meilę grožio, gamtos ir meno. Citatos atitinkamai sugrupuotos, paruošta patogi dalykų ir vardų rodyklė.

Dvi knygos apie Indiją

Išeina iš spaudos dvi knygos apie Indiją (anglų k.). Abi autorės - moterys: 1. Rama Rau, Indijos gubernatoriaus duktė, knygoje "This is India" aprašo jai labiausiai patikusias vietas ir, jos nuomone, būdingiausius Indijos gyvenimo bruožus: 2. Sahgal, ponios Vijaya Lakshmi Pandit duktė ir ministerio pirmininko Jawaharlal Nehru dukterėčia, savo knygoj "Prison and Chocolate Cake" aprašo savo gyvenimą Indijoj.

Austrijos kultūros istorija

Austrai išleido stambesnį veikalą "Kulturgeschishte und Wirtchaftsgeschichte Oesterreichs". Veikalą paruošė L. Reiter.

Dantės iliustracijos

Salvador Dali, italų surrealistas dailininkas, šių metų meno parodoje Turine buvo išstatęs 102 Dantės „Dieviškosios komedijos" iliustracijas.

NATIONAL SHRINE OF ST. PEREZRINE
"THE CANCER SAINT"
Servite Fathers, St. Dominics Church — Sedzwick and Locust Streets
Nuolatinė Novena kiekvieną antradienį 5:30 val. vakare
Kiekvieną sekmadienį 3:30 val. p. p.
Giedotinės Mišios kiekvieną antradienį 8:00 val. ryto atnašaujamos vėžio ligonių intencijoms. Specialus asmeniškas palaiminimas vėžio ligonių su Šventojo relikvija. Visuomet priimame pageidavimus.
REV. JOHN G. BOSCO, O. S. M. PASTOR and DIRECTOR

AUTOMATIŠKAS ŠILDYMAS
AL. STANČIAUSKAS ir AL. LAPKUS

Instaliuoja naujiems ir seniems namams American Standard ar kitų geriausių Amerikos firmų gazu, alyva ar anglimis kurenamus pečius (furnaces).
Daro gazo ir alyvos pakeitimus
Deda stogams rinas (gutters).
Instaliuoja moderniškiausius "Victor" automatinius šalto oro vėdintuvus — Automatically "Victor" Room Air Conditioners.
Lengvos išsimokėjimo sąlygos
Pilnas draudimas ir garantija
1337 SO. LARAMIE ST. CICERO
OLympic 2-6752
2-8492

SEGHETTI TRAVEL BUREAU
2451 S. Oakley Ave. — Tel. YArds 7-3278
MES PARŪPINAME KELIONES: Lėktuvais — Geležinkeliais — Autobusais — Laivais.

Taipgi parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ Pildome afidevitus. Kelionės planuokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsisakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nereikės lankytis nei į geležkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

Pamatykite Hudson Dealer pirma pirkdami šį pavasarį mašiną

Nauji ir vartoti automobiliai. Pamatykite mūsų didžiausią pasirinkimą puikių vartotų automobilių. Geriausias Hudson pirkimas visam mieste. Atvykite dabar!
Kasdien nuo 7:30 iki 9;
sekmadieniais nuo 10 iki 6.
CICERO
HUDSON DEALER
SALES & SERVICE
(Pirmiau buvo žinoma kaip Suburban Hudson)
5440 CERMAK RD.
OLympic 2-0054
Theodors Kringelis, sav.

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30.
Sekmadieniais nuo 11 iki 5 val.

JOS. F. BUDRIK, INC.
3241 So. Halsted St. Tel. CAlumet 5-7237
Rakandai, televizijos, radijai, kilimai-kaurai, pečiai, refrižeratoriai, skalbiamos mašinos, brangenybės-jewelry.
Viskas pigiau pas Budriką. Lengvi išmokėjimai
Budriko radio valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val.. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

HOUSE OF GOOD VISION

Mes padėjome tūkstančiams žmonių geriau MATYTI, geriau DIRBTI ir JAUSTIS GERIAU
Čia yra mūsų
CONTACT LENSES įstaigos
AKYS APŽIŪRIMOS
Išpildome okulistų receptus. Pritaikome akinius. Skubus, kruopštus pataisymo darbas. Sudužę akiniai duplikuojami. Garantuotas patenkinimas.
TOWER OPTICAL CO.
22 W. MADISON ST., Suite 223 ..... DEarborn 2-6804
1600 MILWAUKEE ..... HUmboldt 9-3242
456 W. NORTH ..... MIchigan 2-6221
1587 W. OGDEN ..... MOnroe 6-373[illegible]
1635 WEST 47th STREET ..... YArds 7-4499
944 WEST 63rd STREET ..... WAlbrook 5-2558
2003 W. LAWRENCE AVE. ..... SUnnyside 4-7241
Dr. Urkoff, O. D. Dr. Rubin, O. D. Dr. Paisley, O. D. Dr: Weisberg, O. D. Dr. Blassman, O. D. Dr. Greenberg, O. D. Dr. Busalacchi, O. D. Dr. ROss, O. D. Dr. Sirota, O. D.

Pradėk Taupyti Šiandien, Turėsi Rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje. BRIGHTON SAVINGS & LOAN moka 3% pelno ant jūsų sutaupų.
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad ir šeštad. 9 v. ryto iki 4:30 p. p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 v. d.
Ketvirtad. 9 ryto iki 8 vak.

COME TO DANIEL'S FOR GOOD FOOD
HOMEMADE RAVOILI, ALL KINDS OF ITALIAN FOOD

Delicious PIZZA
SMALL $1.00
LARGE $1.25
SPECIAL $1.50
Free Fish Frys On Fridays • Come to DANIEL'S and Save — Open 11 A. M. to 2 A. M.
ORTENZI LOUNGE
1300 N. 24th Ave., Melrose Pk., Ill. • FIlmor 3-9445 • WE DELIVER

"PASKAMBINKIT PRIEŠPIET — ATVAŽIUOSIM POPIET".
TELEVIZIJOS, RADIO, PATEFONŲ TAISYMAS
JONAS GRADINSKAS
J. G. Television, 944 W. 35th Pl.
Telefonas FRontier 6-1998
Pas lietuvį — ir geriau ir pigiau!

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

GEROS KOKYBĖS NAMAMS BALDAI IR REIKMENYS UŽ NEBRANGIAS KAINAS
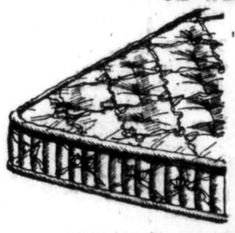
Paklauskite bet kurį mūsų pardavėjų dėl specialės nuolaidos šio skelbimo skaitytojams. Lengvi išsimokėjimai ar atvira sąskaita.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 SOUTH WESTERN AVENUE
Atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 val. vakaro
Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val. vak.

SALVATORIAN FATHERS
TEACHERS Home and Foreign Missionaries
Parish Priests
Eighth Graders and High School Graduates now accepted for the fall term.
For Free Catalog and Information Write to:
WEST and MID-WEST
Father Kevin, S.D.S.
Salvatorian Seminary
St. Nazianz, Wisconsin
EAST
Father Cletus, S.D.S.
Mother of the Savior Seminary
Blackwood, New Jersey
Delayed Vocations
Father Patrick, S.D.S.
Jordan Seminary
Menominee, Michigan

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

Didžiausias Pasirinkimas Moderniškiausių Baldų ir Namams Reikmenų
NAUJAI ATREMONTUOTUOSE PATALPOSE
Bridgeporto Prekybos Centras — Major Home Utilities
3207-09 SOUTH HALSTED STREET
Telef. CAlumet 5-1442 CAlumet 5-1474
Čia gausite paskiausios mados baldus ir namams reikmenis už nebrangias kainas.
Lengvos iki 2-jų metų išsimokėjimo sąlygos. Priimame elektros ir dujų (gazo) sąskaitas be primokėmo už patarnavimą.
Kreipkitės į ALFONSĄ KAVALIAUSKĄ.
Krautuvės valandos: Pirmad. ir Ketvirtad. nuo 9:30 iki 9:30 val. vak.; kitom dienom nuo 9:30 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 val. vak. Pirkdami nemokate taksų.

SMUIKININKAS IZIDORIUS VASYLIŪNAS

JULIUS GAIDELIS, So. Boston, Mass.

Sakoma, kad kultūra, tai tautos žiedas. Kaip gražią gėlę žmogus geriau gerbia, taip ir tautą pražydusią gražiais kultūros žiedais labiau respektuoja kitos tautos. Tokią tautą jau nelengva nustumti nuo jos žemės sklypo.

Trumpame mūsų valstybės laikotarpyje gal mažiausiai spėjo pražydėti viena kultūros šakų, tai lietuviškoji instrumentalinė muzika. Geresni reikalai buvo vokalinės muzikos, ypač operos (gal dėl to, kad operą vyriausybė buvo lyg ir išsirinkusi reprezentacijai). Bet gi dar ilgai prieš krikščionybės erą, kai dar nebuvo nei Rigoletto, nei Aidos, anuometinės kultūringosios tautos muziką laikė svarbiu žmogaus charakterio ugdymo veiksniu. Instrumentalinę muziką, kaip kalbanti tokia kalba, kuriai nereikalingas vertėjas, būtų galėjusi (ir dabar galėtų) prisidėti prie mūsų tautos populiarinimo svetimųjų tarpe. Bet kadangi asmenys, anuomet vadovavusieji kultūros reikalams, buvo gana abejingi šiam reikalui, tai mūsų instr. muzikos lobis yra gana menkas, kad ir palyginus su mūsų kaimynėm Latvija ir Estija. O galima buvo labiau pra turtėti be jokių atskirų išlaidų. Turėjom neblogų kompozitorių, tik šis reikalas buvo taip pastatytas, kad nebuvo pareikalavimo šios rūšies muzikos. Neturėjom lietuviškos muzikos entuziastų - interpretatorių, kokiuo dabar yra smuikininkas Izidorius Vasyliūnas. Jį galima laikyti didžiuoju lietuviškos instr. muzikos populiarintoju, kurs visu atsidėjimu, visu kruopštumu imasi lietuviškos instr. muzikos populiarinimo. Gaila, kad Vasyliūnas tik smuikininkas, o ne pianistas ir dirigentas, dėl tos priežasties čia ir bus kalbama apie smuiko muziką.

Vasyliūno studijų kelias

Jau septynerių metų būdamas jis pradėjo įdomautis smuiku (gimė jis 1906 m. birželio mėn., Petrapilyje). Matyt, dėl nepalankių gyvenimo sąlygų į Kauno konservatoriją įstojo vyresnio amžiaus. Konservatoriją baigė pas prof. Vladą Motiekaitį 1935. Dar 2 metus specializavosi pas prof. Metzą. Vėliau lankė vasaros kursus Berlyne - Potsdame, studijuodamas pas prof. Georg Kulenkampf. Tapęs „dypuku" Vasyliūnas prieš apleisdamas Europą, specialiai studijavo J. S. Bacho smuiko sonatas pas prof. Hermann Grevesmuehl, Bremene. Turėjo jis ir daugiau studijinių planų, bet emigracija juos nutraukė.

Darbo kelių

Baigęs Kauno konservatoriją, Vasyliūnas neužilgo grįžo į ją kaip smuiko mokytojas. Žinant, kad Vasyliūnas imasi jam pavesto darbo visu atsidėjimu, tai ir kaip pedagogas buvo geras. Dirbdamas Kauno konservatorijoj grojo ir Kauno operoje. Atrodė, ko jam daugiau reiktų — materialiai aprūpintas, ir tik gyvenk. Bet jo siela veržėsi dainuoti. Ji troško individualiai išsireikšti ir Vasyliūnas žengė į solisto kelią. Jis, daugiausiai su pianistu A. Kuprevičium, suruo šė ištisą eilę smuiko sonatų koncertų. Šios rūšies koncertai Lietuvoje buvo naujiena. Šių koncertų programa parodė Vasyliūno siekimus — jo muzikinį veidą. Jo pasirinktos sonatos ne turtingos pigiais efektais, bet turtingos grynu muzikiniu grožiu, taurumu, subtiliu turiniu. Bet deja, šis gražus, didelės vertės liet. muzikos kultūrai darbas turėjo nutrūkti Vasyliūnui pasitraukus (su daugeliu mūsų tautiečių) į Vokietiją. Nuo šio laiko ir prasidėjo šio menininko tragedija. Tragedija nebūtinai dėl to, kad reiks vargti dėl duonos kąsnio, bet dėl to, kad neteko dirvos savo muzikiniams siekimams.

Tremtyje

Vasyliūnas skraidė iš vienos stovyklos į kitą, jo lagamine būdavo ne cigaretės, bet gaidos ir smuikas. Ir po tokių kelionių jo laimikis būdavo ne tūkstančiai ir ne šimtai markių, kaip vaizbūnų, o tik keletas dešimtinių, o ne retai ir visai nieko — kelionei viskas išeidavo. O gi jis savininkas žmonelės ir dviejų vaikučių, kuriems, kaip esantiems menkos sveikatos, kaip tik būdavo reikalingi lašiniai. Tik gerai dar, kad Vasyliūnas turėjo geradarių ypač iš dvasiškių tarpo, kaip kan. F. Kapočius, kun. K. Dobrovolskis ir kt. Vasyliūnas, pats vargdamas, važinėjo po stovyklas skaidrindamas mūsų nevilties dienas savo smuiko garsais. Ir šie jo koncertai būdavo gerai paruošti su paaiškinimais apie autorius bei jų muziką.

Vasyliūno repertuaras

Nežiūrint į tai, kad Vasyliūnui išėjus į gyvenimą neilgai teko naudotis normaliomis sąlygomis (dėl mūsų krašto nelaimės), bet jis jau spėjo susidaryti nemažą repertuarą. Štai veikalai pasaulinio masto autorių: J. S. Bacho 3 solo sonatos, 3 Handelio sonatos, po vieną sonatą Gorelli ir Tartini, 3 Mozarto, 5 Beethoveno, 2 Griego, 3 Brahmso, Pfizнerio, M. Regerio, Respighi, Wolf - Ferrari. Taip pat Schuberto Duo, Honeggerio Duo su Cello, Sindingo siuita. Taip pat turi paruošęs šiuos smuiko koncertus (su simfoniniu orkestru): F. Mendelsohno Bartoldy e - moll, Mozarto Adelaide ir Respighi Gregorianiška (berods dar ruošia Čaikovskio D-dur koncertą). Vokiečijoje Vasyliūnas vadovavo styginiam kvartetui, tad ir šiuo atveju savo repertuarą padidino. Apie šio kvarteto pasirodymus ir vokiečių spauda gražiai atsiliepdavo.

Lietuviškos muzikos smuiko literatūra, deja, negausi, bet ir ją Vasyliūnas visą apčiupinėjo savo pirštais. Štai ji: J. Gruodžio, K. V. Banaičio, J. Gaidelio sonatos ir Aleksandravičiaus, Račiūno, B. Budrjūno smulkesni dalykai. Jei Vasyliūnas būtų gyvenęs normaliose sąlygose, tai jo repertuaras, reikia manyti, būtų žymiai didesnis.

Emigraciniai vargai

Paskutiniais karo mėnesiais Vasyliūnas grojo Vienos radiofone. Tai pasunkino jo įvažiavimą į JAV. Išplaukė į Kolumbiją.

Ten jiems į pagalbą atėjo jau seniau Kolumbijoje gyvenantis kun. Saldukas. Jis ir saldino jų karčias dienas. Po kelių skurdo mėnesių Vasyliūnui pavyko gauti muz. profesoriaus darbą Popayano universitete. Duonos kas dieninės ir netrūko, bet jam trūko dvasinio peno. Jam nebuvo sąlygų koncertuoti dar ir dėl to, kad Popayane nebuvo jam lygaus akompaniatoriaus - pianisto, buvo ir kitų sunkumų svetimoj šaly.

Vasyliūnas — smuikininkas

Kiekviena meno sritis iš kūrėjo ir interpretatoriaus reikalauja kieto ir kruopštaus darbo. Vasyliūnas turi noro ir moka dirbti, ir tai jį padarė žymiu menininku. Be to, Vasyliūnas turi kitą pavydėtiną savybę, tai gražų poetišką smuiko toną. Šia savo savybe dar konservatorijoj būdamas atkreipė profesorių dėmesį. Bet gal čia yra daugiau kūno ir dvasios sintezės išdava. Vasyliūnas jieško veikale maksimum turinio. Jis kiekvieną motyvą stengiasi padaryti kuo iškalbingesniu. Dėl savo kruopštumo, kantrumo ir mokėjimo dirbti Vasyliūno smuikavimas yra lyg žodžių kalba.

Smuikas yra dainavimo instrumentas, jis Vasyliūno yra pilnai išnaudojamas, bet iš kitos pusės — modernėj muzikoj kontilena dažniausiai esti nemelodinga — rafinuota, todėl daugelis smuikininkų nemėgsta modernės muzikos. Apie Vasyliūną to negalima pasakyti. Jam svarbu, kad muzika būtų turininga.

Lietuviškos muzikos populiarintojas

Jis dar Kauno konservatorijoj būdamas pradėjo domėtis lietuviška muzika. Būdavo, nutvers kur kokį gabaliuką, tuoj stengėsi parodyti visumoj. Tai buvo kompozitoriams didelis paskatinimas kurti. Ir Vokietijoje Vasyliūnas kiekviename savo koncerte, pasaulietiškame ar religiniame, retai kada apseidavo be lietuviško dalykėlio. Jis pirmasis plačiau supažindino vokiečius su lietuviška smuiko muzika ir dabar gyvendamas Kolumbijoje visomis išgalėmis stengiasi išeiti su mūsų muzika į viešumą. Jis visa savo esybe susirūpinęs pakelti lietuviškos muzikos kokybę ir kiekybę. Vasyliūnas dažnai ir į spaudą parašo lietuviškos muzikos populiarizacijos temomis bei kritika.

Savame krašte nepergeriausias sąlygas turėjo mūsų menininkai, bet dabar, svetur, jiems sąlygos dar blogesnės. Reikia būti tikru dvasios (o ne pro šalį ir kūno) milžinu, kad pajėgtum atsispirti gyvenimo rutinai ir ne užmestum savo pašaukimo. O tokių tai vyru (tik ne kūno milžinu) yra Izidorius Vasyliūnas.

Lietuvis pastatė bažnytėlę Indijoje

Lietuvis misionierius kun. Jonas Svirnelis, viso pasaulio geraširdžių lietuvių padedamas Assame, Indijoje, pastatė šią misijų bažnytėlę. Jis taipgi Indijoje leidžia lietuvišką laikraštį.

Eskimų kalbos žodynas

Kanadoje Antropologinio instituto Tyrimų centre išleisti eskimų kalbos, eskimų — prancūzų ir eskimų — anglų kalbų žodynai. Jų autorius yra oblatų vienuolis tėvas Arthur Thibert, 27 m. amžiaus, kurs net 27 savo gyvenimo metus yra praleidęs tarp arktikos eskimų. Tas mokytas misionierius yra giliai pažinęs eskimų psichologiją, parašęs eilę knygų jų vaikams ir surinkęs nemažai eskimų pasakų ir kitų jų tautosakos dalykų.

Jis nurodo, kad eskimų kalboje žodžiai yra ir linksniuojami ir asmenuojami. Kadangi jų kiekvienas žodis gali būti ir daiktavardis ir veiksmažodis, tai jis gali turėti šimtus įvairių pakeitimų linksniuojant ar asmenuojant. Kadangi dar yra vartojama apie 200 žodžio dalelių, pagal ką keičiasi prasmė, tai eskimų žodžių pavartojimui yra gausybė įvairiausių formų. Žodyne tas mokslininkas duoda daugiau kaip 4,000 eskimų žodžių.

Iki šiol tebuvo tik vienas eskimų kalbos žodynas, išleistas kun. Emile Petitot; tas žodynas pasirodė Paryžiuje 1876 m., jo tebuvo išspausdinta 350 egzempliorių ir jis jau pasenęs. Kanadoje gyvena apie 9,000 eskimų, o su Alaska ir Grenlandija — pasaulyje yra apie 30,000 eskimų.

KAIP PASIRUOŠTI JAV PILIETYBEI

Šiomis dienomis pasirodė knygų rinkoj Sūduvos išleistas leidinys **Kaip pasiruošti JAV pilietybei.** Šio leidinio tekstą peržiūrėjo teisėjas Alfonse F. Wells. Spaudai paruošė Pr. Šulaitis. Pradžioj patiekti klausimai ir atsakymai (anglų ir lietuvių kalba) norintiems gauti pilietybę. Be to patiekta plati informacija kur reikia kreiptis ir kiek mokėti norint įsigyti pilietybės dokumentus, nurodyti Naturalizacijos įstaigų adresai, nurodyta į JAV įvažiavimo tvarka, vizų išdavimas ir kt. Leidinio kaina 60 centų.

Pinigus su užsakymais siųsti: "Draugas" 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

TAUPYK ATEIČIAI

Kiekvieno ateities laimė priklauso nuo to, kiek jis sutaupė, kada galėjo taupyti. Ką beplanuosi ateičiai atsakymas vis tas pats.

Taupydami Universal Savings and Loan bendrovėje, gausite gerą dividendą, užtikrintą saugumą ir mandagų patarnavimą, nes indėliai yra apdrausti iki $10,000 kiekvienam asmeniui, o vedusių porai kombinuoti iki $30,000.

Nemokamas sustojimas automobilistams.

INSURED SAFETY OF YOUR SAVINGS UP TO $10,000 FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

Telefonas: HAymarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiadieniais ir valstybės šventėmis uždaryta. Šešt. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

PRISTATOME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ — Dideliais ir mažais kiekiais!

MES PERKRAUSTOME JŪSŲ BALDUS SAUGIAI KELETĄ BLOKŲ ARBA KELIAS DESIMT MYLIŲ. KREIPKITĖS PAS MUS.

Turįs daug metų patyrimo perkraustymo darbe

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Avenue Tel. VIrginia 7-7097

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKIT ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ BEI SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO.

4181-83 ARCHER AVE.

Tel. LAfayette 3-3171

Brighton Parko kolonijoj

KASDIENĄ ČIA RASITE

DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES

Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namams reikmenų.

LENGVI IŠMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS

MORGIČIŲ PASKOLOS

UŽ ŽEMESNIUS NUOŠIMČIUS

Karo veteranams — G. I. — paskolos už 4½%

Stipriausioji taupymo įstaiga

Turtas — $44,000,000.00

Atsargos Fondas — $3,500,000.00

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 v. ryto iki 4 p. p. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

PHONE: VIrginia 7-1141

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Mūsų bendrovės laikomi pinigai yra apdrausti iki $10,000. Pradėk taupyti tuojau. Mes mokame auštus dividendus.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.

4038 Archer Avenue Telef. LAfayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

Rūpestingai ir pigiai taisau TELEVIZIJOS APARATUS

Garantuoja darbą ir dalis

J. MIGLINAS

Tel. HUmboldt 6 - 1038

Telef. REpublic 7-5803

Kasdien nuo 2 val.

Sekmad. ir šventad. 9—2 v.

ADOMAS VAITKEVIČIUS

ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO. atstovas

4919 So. Paulina St.

PRospect 6-7960

A. Beniulis atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš toliamų ir artimų atstumų.

Telef. SE. 3-2146

arba BI. 7-7075

1835 CANALPORT

TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI

ELEKTROS REIKMENYS

TV BEI RADIJO LEMPOS

DALYS — BATERIJOS

APARATŲ SUTAISYMAS

Dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir greas patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION sales-service

3130 S. Halsted, DAnube 6-6887

PIGIAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IŠ TOLIAU

K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas

6930 S. Talman, Chicago 29, Ill.

Tel. GRovehill 6-7096

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Perdirbami motorai, stabdžiai, transminijos, keičiamos dalys. Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Garantuotas darbas.

M. ČESAS — A. STANEVIČIUS

1835 CANALPORT Tel. Dirbtuvės SEeley 3-2146

Namų KEnwood 8-3092

MOVING MOVING

PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI

Ilgų metų patyrimas — Pigus sąžiningas patarnavimas.

Nauji dideli sunkvežimiai — Patobulinti perkraustymui įrankiai kaip patys sunkvežimiai, taip ir jūsų perkraustomi baldai yra apdrausti — inšiurinti

J. NAUJOKAITIS

6819 So. Rockwell St., Chicago 29, Illinois

Telef. WAlbrook 5-9209

SPECIALIAI VASARIO MĖNESYJE

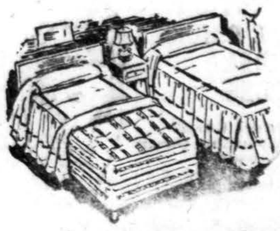

11 dalių miegamojo baldai tik už $149.00

Pasinaudokite šia reta proga, nebrangiai įsigyti miegamojo visą apstatymą įskaitant matracus ir spyruokles.

Užeikite į LIETUVIŲ KRAUTUVĘ

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Telef. SEeley 3-4711

Gausite dar specialią dovaną, jei paminėsite, kad šį skelbimą matėte "Drauge"

CONRAD'AS - FOTOGRAFAS (LIETUVIS)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.

414 WEST 63rd STREET

Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5840

TAUPYKITE

KUR visada buvo ir yra išmokamas aukštas dividendas.

KUR pinigai buvo ir yra išmokami pagal reikalavimą.

ATEIKIAI PASIDĖKITE TAUPOMUS PINIGUS Į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION, KUR KIEKVIENA SANTAUPA PILNAI APDRAUSTA IKI $10,000 BY AN AGENCY OF THE U. S. GOVERNMENT

KUR tamsta pats gali atlikti visus savo ir savo šeimos finansinius reikalus.

KUR 30 metų patyrimas užtikrina visiems saugų ir teisingą patarnavimą.

Taupykite šioj tvirtoj, turtingoj, lietuviškoj finansinėj įstaigoj. MŪSŲ TURTAS YRA 12,500,000.00 DOLERIŲ. Dėl paskolų geresnėm sąlygom, perkant arba statant namą, visada pasimatykite su mumis

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION ★ JOHN PAKEL, Prezidentas ★ 6234 So. Western Ave. • Tel.: GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštad. nuo 9 ryto iki 2 po pietų

Dēl senovēs graikų vardų vartosenos mūsų kalboje

Šių metų sausio 9 d. Draugo priede "Mūsų kalbos" skyriuj, nepasirašęs autorius, bebardamas Lietuvių Enciklopedijos redakciją už anarchijos toleravimą senovės graikų vardų rašyboje ir dar už kaiką, vienoje vietelėje teigia: "Ligi šiol visų jau buvo įprasta rašyti **Aristotelis, Periklis, Sokratas, Archimedas, Aristidas, Plutarchas, Aristofanas, Eschilas, Edipas** ir kt."

Ne, nusistovėjusio įpročio visiems sen. graikų vardams rašyti mes dar nesame turėję. Beje, tam tikrą, ribotą jų skaičių "ligi šiol" tikrai vienodai vartojome. Gi dėl labai daugelio kitų rašybos mūsų polinkiai skyrėsi ir tebesiskiria.

Žinia, tuojau po I Didžiojo karo verstiniai — dažniausia iš rusų kalbos — vadovėliai (pvz. Ivanovo "Senovės istorija") į mūsų mokyklas atnešė ir Ezopą, ir Eschilą, ir Edipą, ir dar būrelį kitų moderniai "sucivilizuotais" kamienais senovinių Pietų Europos vardų. Ano meto gimnazijos suole sėdėjusieji tokias tų vardų lytis ir įsikalę buvome į galvas, tikėdami, jog tai kažkas atbaigta ir šventa. Bet ilgainiui, pasidairę gyvenime, ėmėm pastebėti, kad vienas kitas mūsuose jau ir beminąs po kojų aną "aukso teisybę." Kažin, ar ne Vydūnas pirmutinis bus išdrįsęs graikų vardus su originalinėmis jųjų šaknimis į savo raštus įsivesti. Jis, mat, užtenkamai gerai mokėjo tą kalbą.

Taipgi 1937 m. Kaune išleistosios "Prikaltojo Prometėjo" tragedijos vertėjas P. Gaučys jos autorių jau rašo — **Aischilas.** O juk Valstybinio Teatro scenoje matydavome **Oidipą,** bet ne Edipą.

Nepriklausomai Lietuvai įsiklestėjus, kaskart vis energingiau imta kratytis svetimųjų įtakų kaip politinės mūsų istorijos tyrinėjimuose, taip lygia dalia ir kituose dalykuose. Graikų senovę — jau nebesinaudojant mūsų kaimynų sukramtytu kąsniu — mums gerokai priartino klasikinių kalbų dėstytojai V. D. universitete. Pasirodė jų puikiai atbaigti ir apipavidalinti d-ro J. Ralio ir kun. Žadeikio homerinių poemų vertimai. Vienkart (1935 m.) susilaukėme net keturių Platono dialogų (Melchioro Račkausko ir Antano Smetonos išverstų ir Švietimo ministerijos išleistų). Išsamius įvadus visiems paminėtiesiems veikalamas parašė mūsų profesoriai: Vladimiras Šilkarskis, Vosylius Sezemanas ir Jonas Dumčius. Kiekvienas jų — geras graikų kalbos žinovas. Ir tuose vertimuose, ir jųjų įvaduose sen. graikų vardai įrašomi šitaip: **Afeidas, Aigai** (bendrinis miestų vardas), **Aigina** (salos vardas — Platono gimtinė), **Aigėjas, Aigistas, Aischilas, Aisopas, Aitonas, Ajantas, Ajolas, aoidas** (t. y. dainius), **Aristeidas, Foibas** (kitas Apolono vardas), **foinikiečiai** (Vydūnas ir iš dalies Šilkarskis rašo **foinikai), Heraklas, Hermejas, Klitaimnestra, Lakeda'monas, Oidipas, Peisistratas** ir kt.

Čia tik dalelė tų vardų — ypatingesnieji, daugiau ar mažiau iškelią naujosios jų rašymo versijos skirtingumą nuo "tradicinės."

Esame juk tauta su visapusiškai išlavėjusiais kalbos padargais. Mūsų "liežuviui" nėra jokio vargo nei su garsu **h** (kaip kad rusams), nei su **b** (kaip estams), nei su **r** (kaip vokiečiams, prancūzų šviesuomenei ir ypatingai anglosaksams), neigi su jokiu dvibalsiu. Tad kurie mūsų kalbos dėsniai mus beverčia graikų vardų formas skolintis jau net iš trečiųjų rankų: iš rusų, vokiečių ar prancūzų, kada jie patys yra paėmę iš lotyniškosios jų transkripcijos? Agi ne kuri nors iš kaimyninių, bet kaip tik senutė graikų kalba pulsuoja panašiausiai į mūsiškę. Savo gausingais ir gamtiškai laisvai nuskambančiais dvibalsiais ji — vienintelė iš Europos kalbų, galinti šia prasme lygintis su lietuvių kalba. O ir aplamai senosios to kontinento kalbos savo sandara bei išvaizda yra lietuvio psichinei gyvatai artimesnės už naująsias. Atrasi ten vardų, prie kurių galūnių beveik kad nei piršto pridėt nebereikia, kaip va: **Anaksagoras, Diagoras, Gorgijas, Hippijas, Kritijas, Maecenas** (lot.), **Pitagoras, Protagoras, Radamantis.**

Turint tai galvoj, nebėra ko tad labai stebėtis nei ano LE bendradarbio suklydimu, — kad ir kaip mus tatai skaudintų mokslinio tikslumo atžvilgiu, — kai jisai sukeitė Aisopo ir Ezopo lytis, pastarąją priskirdamas graikų kalbai. Atrodo, nebūdamas nei kiek su ta kalba apsipažinęs, jis (nežvilgterėjęs nei į svetimas enciklopedijas) instinktyviai nusprendė — ir... **atspėjo,** kad **Aisopas** tikrai yra mums daug artimesnio pavidalo žodis (kone tiesiog lietuviškas "ai, sopa!") už kažkokį egzotišką Ezopą.

R. Serapinas

MK red. prierašas. Savo laiku "Mūsų kalbos" skyriuj, Draugo Nr. 7, tarp ko kito trumpai buvo pasisakyta ir dėl kaikurių svetimųjų vardų rašymo Liet. Enc-joj. Pvz. pirmajam tome rašoma: **Agesilajas, Ajakas, Anaksimenas,. Antiochas, Archimedas, Aristotelis...; Apollodoros, Archelaos, Argos, .Aristarchos, Aristobulos...; Aristofanes, Aristomenes** ir kt. Bet toks rašymas yra visai nenuoseklus. Jeigu pvz. užuot gr. **Agesilaos, Aiakos, Antiochos...** rašoma **Agesilajas, Ajakas, Antiochas,** tai jau vien dėl nuoseklumo ligšioliniu įpročiu turėjo būti ir toliau rašoma **Apolodoras, Archelajas, Argas, Aristarchas, Aristobulas,** nes gr. galūnė **-os** visiškai atliepia liet. **-as;** plg. gr. **stombos** "pasigyrimas": liet. **stambas** "stiebas, kotas" ir kt. Sen. graikų vs. vd. galūnės **-ės (Anaksimenės, Archimedės, Aristophanės, Aristotelės...)** liet. kalboj visai nėra, todėl lig šiol jos vietoj paprastai tebuvo vartojama **-as** ar **-is;** taip iš dalies rašoma ir pačioj enc-joj, tik labai netvarkingai. Visai žmoniškai ir čia galėjo būti rašoma įmanomiau, vienodžiau: **Archimedas, Aristofanas, Aristomenas, Aristotelis,** visai panašiai, kaip kad lig šiol buvo rašoma sakoma: **Periklis, Sokratas, Sofoklis** arba **Sofoklas** (gr. **Periklės, Sokratės, Sophoklės**), ne **Perikles, Sokrates...** Ir šitaip rašant, būtų buvę galima lengvai išvengti nereikalingų galūninių priedūrų, paprastai mūsų kalboj nevartojamų. Pvz. dabar sakome **Jėzus, Kristus, Morkus,** ne **Jėzusas, Kristusas, Morkusas,** kaip kad senesniuose raštuose kartais dar būdavo vartojama. Bet pirmajam LE tome kartais nevengiama ir šios liet. kalbai svetimos vartosenos, pvz. **Areso** kalva, **Aristonides** iš **Rodoso, Lesbos** sala, Agatarchas iš **Samoso** ir kt. Visai lietuviškai galėjo ir turėjo būti rašoma: **Ario** kalva (gr. **Arės), Aristonidas** iš **Rodo (gr. Rhodos), Agatarchas** iš **Samo** (gr. **Samos), Lesbo** sala (gr. **Lesbos).**

Toliau. Pirmajam LE tome rašoma: **Aigėjus** (gr. Aigeus), **Aischilas** (gr. Aischillos), **Aischinas** (gr. Aischinės), **Aisopas** (gr. Aisopos), bet pasigendame **Aigipto** (gr. Aigyptos), **Ainėjo** (gr. Aineias), taip pat **Ajolo** (gr. Aiolos) "Tesalijos karaliaus ir vienos helenų padermės protėvio", **ajoliečių** (gr. Aioleis), **Ajolijos** (gr. Aiola) ir kt. Matyti, šie žodžiai tolimesniame tome bus įprastai rašomi: **Egiptas, Enėjas** (plg. **Enėida** iš lot. **Aeneis,** km. **Aeneidos), Eolas, eoliečiai, Eolija** (plg. prc. **Eolos, eoliens, Eolie,** vok. **Aeolus, Aeolier, Aeolia)** ir kt. Antra vertus, pirmojo tomo tekste (pvz. 265 psl.) rašoma ir **Egiptas, Ptolomėjas** (ar **-ėjus),** tik klaidingai užuot **Ptolemėjas** (lot. Ptolemaeus), ne **Agiptas, Ptolemajas** (gr. Ptolemaios); K. Būga savo žodyne rašė **Ptolemajus.** Šitokios nenuoseklybės yra tos pat rūšies, kaip pvz. **Elados** (užuot Helados) sala šalia **Homeras** ir **Hesiodas, Aigėjo** jūra (gr. Aigaios Pontos, lot. Mare Aegaeum) šalia **Aigėjus,** taip **pat Areus, Arius (gr. Areios)** šalia **Achilas** (vok. **Achill,** prc. **Achille...),** ne **Achilėjas** ar **Achilėjus** (gr. **Achillleus)** ir kt.

Taigi iš tų keliolikos pavyzdžių aiškiai matyti, kad LE pirmojo tomo graikiškų vardų rašyboj yra visiška anarchija: ištisai nesilaikoma nei graikiškos transkripcijos nei ligšiolinių mūsų įpročių, nei kurios kitos sistemos. Todėl R. Serapinas, panašiai kaip ir savo laiku M. Gudelis Naujienose, rašo per lengvai, kaip reikiant neišsiaiškinęs paties dalyko. Kad seniau vienas kitas rašė **Aigistas aoidas** (dainius), **Aristeidas, Foibas, foinikiečiai, Lakedaimonas, Peisistratas** ir kt., niekas neginčija. Taip pat yra žinoma, kad Vydūnas yra dar rašęs ir **daimonas, tragaida** ir kt. Bet argi vėliau buvo pradėta plačiau vartoti **archajologas, pai-**

(Nukelta į 7 pusl.)

DĖMESIO SENESNIO AMŽIAUS ASMENYS

AA Moderate, gražus namas seniems, negalintiems keltis iš lovos arba pradedantiems sveikti. Maloni aplinka. HARRIET WEICHROD, R. N. Baigusi slaugių apmokymą Oak Park'o ligoninėj

PERSHING CONVALESCENT HOME

6803 W. PERSHING RD. (Oak Park Ave. prie 3900 S.) GUnderson 4-7543

WHY NOT BE A

MISSIONARY?

THE WHITE SISTERS have hospitals, schools, orphanages and do social work throughout North, West, East, and Central

AFRICA

Applicants accepted ages 17 to 35

THERE IS WORK FOR ALL

For fascinating, detailed information write

MISSIONARY SISTERS OF OUR LADY OF AFRICA
Franklin, Pennsylvania or Belleville, Illinois or Metuchen, New Jersey

Saugesnės vietos taupymui niekur nerasite. Kiekviena saskaita yra apdrausta iki $10,000.00. Penkiosdešimt penki metai patyrimo ir draugiško patarnavimo.

ŠTABAS KALBA LIETUVIŠKAI

DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

AUDYKLA JUOSTA

Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085

Gamina juostas, takelius, juosteles, pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

NELAUKITE, NES—

rytoj jau gali būti pervēlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturēsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURA..CE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 1043

Telefonas CEntral 6-5208

BOYS WANTED

(Grammar School, High School, College)
To follow Christ — To save souls
To sanctify themselves

By becoming Priests in the Capuchin-Franciscan Order founded by St. Francis, Apostle of Peace and Love over 7 centuries ago.

If you wish to dedicate your lives to preaching, teaching, parishes, social work, home or foreign mission, then accept the opportunity we offer you. Young men who wish to become brothers and serve God in the manual trades or various occupations of the Monastery are equaly welcome. No special studies are required. Write immediately to:

Very Rev. Fr. Andrew, O. F. M. Cap., Director of Vacations
MOUNT CARMEL CHURCH, ORANGE, N. J.

SCHOOLEY
TELEVISION SERVICE ENGINEERS
AND ELECTRICAL APPLIANCES
3019 W. 111th St.
BEverly 8-9042

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29

(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvēs ir California Ave.) duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.

Vienas doleris val. — privačios Vertimai, anketų pildymas, įvairūs raštai angliškai.

MES NORIME JUMS PATARNAUTI !

Didelis Pasirinkimas

Lietuvių Maisto Krautuvēj

Gardžių dešrų; kaimiško sviesto; užsieninių maisto produktų; tikro bičių medaus; grybų ir kitų produktų.

Valandos kasdien: nuo 7 val. ryto iki 10 val. vak. Sekmadieniais visa diena dēl jūsų patogumo.

BORDEN'S PIENO PRODUKTAI

MIDWEST STORE

2515 West 69th Str. REpublic 7-9259

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

REKORDAS...

* **Įsteigta Chicagoje 1905 metais.**
* **Nuo 1905 metų ši bendrovē pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokējo kiekvieną sutaupytą dolerį.**
* **Augštus dividendus išmokējo visada be perstojimo.**
* **Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.**

Nedelskite — pradēkite taupyti šiandien!

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

SAVINGS INSURED UP TO $10,000

AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

ATTENTION JUNE BRIDES BRIDAL MODES

- Bridal Gowns
- Attendants Gowns
- Formals
- Veils
- Flower Girl Dresses

"FOR THE BRIDE BEAUTIFUL"
Where the Customer's Desire is Chearfully Fulfilled at

JOSEPHINE'S Bridal Shops

5858 W. ROOSEVELT ROAD
AUstin 7-6138
5448 WEST BELMONT AVENUE
SPring 7-7287

Open daily till 5:30 P. M.
Monday and Thursday till 9:30 P. M.

THREE NINES

999

Išdirbystēs

Sievers

TRYS DEVYNIOS

JOS SUDĒTIS YRA ORIGINALE FORMULĒ
IMPORTUOTŲ ŠAKNŲ, GRŪDŲ IR ŽOLIŲ

Lietuviškos Rūšies

BITTERS

70 tvirtumo
ORIGINALĒ FORMULĒ
LOUIS SIEVERS
Pagaminta ir supilta
JEROME CO.
CHICAGO, ILL.
Trade Mark Reg. Copyrighted
Sold only in licensed liquor territories

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tēvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tēvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitēs po Panelēs Švenčiausios vēliava; stokite į Tēvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedējui. Laiške pažymēkite kiek mokslo baigēte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvēse, raštinēse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.

Paaukokite savo jēgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedēju: pažymēkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Panaikinamas biznis, viskas turi būti parduota. Iki 70 — 50%, 70 — 60% ant suknelių, stanikų, bliuskų, korsetų, apatinių, kelnių, Maternity drabužių, kojinių: Ateikite šiandien.

Taupykite .... Taupykite

RONNIES HOSIERY SHOP

5316 Lawrence Ave. Telef. SPring 7-6557

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Body Repair

Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CAlumet 5-1127

Prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Dirbtuvē yra 3231 Lowe Ave., įvažiuoti reikia iš lelos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. susitarimui.

Lietuvių Prekybos Namai

3222-24-26 South Halsted Street

TEL. — VICTORY 2-4226

Atidaryta sekmadienį nuo 10 val. ryto iki 5 val. vakaro., pirmad., ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 9:30 val. vak.

Visos parduodamos prekės geriausių Amerikos fabrikų, be sugadinimų, brokų, pirmos rūšies, garantuota penkiems (5) metams.

Pirkdami Lietuvių Prekybos Namuose, Jūs sutaupysite 30 — 60%, o svarbiausia Jūs būsite patenkinti savo baldais.

KILIMAI

Už $69.00 parduodami 9×12 kilimai, įvairių spalvų, pas mus tik $39.00
Už $99.00 parduodami 9×12 kilimai, 100% grynų vilnų, pas mus tik $69.00
Už $129.00 parduodami 9×12 kilimai, 100% grynų vilnų, įvairių spalvų, tiktai $99.00

SVEČIŲ KAMBARIO BALDAI

Už $99.00 parduodamos minkštos sofos, nakčiai padaroma lova, tiktai $69.00
Už $149.000 parduodama sofa, kėdė, attoman, nakčiai dvi lovos, pas mus $99.00
Už 229.00 parduodami vilnoniai ar nylon sofa ir kėdė pas mus $149.00
Už $300.00 siūlomi svečių kambario baldai, dviejų dalių, pas mus $199.00
Už $500.00 siūlomi dviejų dalių aukščiausios rūšies minkšti baldai su nylon ar 100% vilna, plieno spyruokliai, 10 metų garantija $299.00
Už $300.00 siūlomi Hideway sofos miegui, pas mus tik $199.00

MIEGAMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

Už $99.00 parduodami 3-jų dalių miegamojo kambario baldai, pas mus $69.00
Už $149.00 parduodami trijų dalių ąžuolo miegamieji, pas mus tik $99.00
Už 200.00 parduodami trijų dalių riešuto ar ąžuolo medžio miegamieji, su silver veidrodžiu, gar. 10 m., pas mus $149.00
Už $269.00 parduodami 4 dalių miegamieji, raudono ąžuolo ar riešuto medžio, labai gražiai pagaminti, dustproof, pas mus tik $169.00
Už $300.00 parduodami 4 dalių miegamieji, komodos trijų eilių, tik $249.00
Už $500.00 parduodami aukščiausios rūšies 7 dalių miegamieji, riešuto ar raudonojo medžio, trijų eilių komodos, pas mus $329.00

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

Už $69.00 parduodami 5 dalių virtuvėms chromo setai, formica top $39.00
Už $100.00 parduodami 5 dalių chromo setai su minkštom foam rubber kėdėm, pas mus tik $69.00
Už $200.00 parduodami 8 dalių valgomojo kambario riešuto ar ąžuolo medžio baldai, europietiško stiliaus, pas mus tiktai $99.00
Už $300.00 parduodami 8 dalių valgomojo baldai, riešuto, raudonmiedžio ar ąžuolo medžio, su stumdomomis šlifuoto stiklo durimis, tik $249.00
Už 450.000 siūlomi 9 dalių raudomedžio valgomieji, pas mus tiktai $375.00

LOVOS IR MATRACAI

Už $15.00 parduodamos metalinės visų dydžių lovos, visų spalvų, pas mus $9.00
Už $29.00 parduodamos medinės lovos, visų dydžių ir ir spalvų, pas mus $16.00
Už $39.00 parduodamos ąžuolinės lovos su medžio šonais, pas mus tik $29.00
Už $19.00 parduodami matracai, visų dydžių, pas mus tiktai šią savaitę $12.00
Už $29.00 parduodami spyruokliniai matracai, visų dydžių ir rūšių, tik $19.00
Už $49.00 parduodami 10 metų garantuoti visų dydžių matracai, tiktai $29.00
Už $69.00 parduodami matracai, foam rubber, Columbia, Burton Dixie, tik $49.00
Už $69.00 parduodamos Hollywood lovos, visų dydžių ir spalvų, tiktai $49.00
Už $69.00 parduodamos paskiros komodos su veidrodžiais, pas mus tik $39.00
Už $39.000 parduodamos komodos, riešuto medžio, pas mus tiktai $19.00
Už $49.00 parduodamos komodos ir kartu rašomasis stalas pas mus $39.00

KNYGOMS SPINTOS IR RAŠOMIEJI STALAI

Už $39 parduod. rašomieji stalai, riešuto ar ąžuolo medžio $29.00
Už $49 pard. rašomieji stalai, ąžuolo medžio su kėde .. $39.00
Už $69 pard. raš. stalai su rašomai mašinėlei įdėjimu, tik $49.00
Už $39 pard. stiklo durim knygoms spintos, pas mus tik $29.00
Už $49 pard. stiklo durim dvigubos spintos, pas mus .. $39.00
Už $79 pard. šlif. stiklo stumdomom durim knygom spintos $59.00

TELEVIZIJOS APARATAI

Zenith, Motorola, Dumont, Sylvania, Westinghause ir kiti
Už $199 pard. TV aparatai, stalo modelio, pas mus tik $139.00
Už $269 pard. 21 inch aparatai, ant žemės pastatomi .. $199.00
Už $300 pard. TV su naujom juodom pav. lempom, tik $249.00
Už $389 pard. 21 colio TV su Halolight pavikslo apšvietimu. Akys nepavargsta žiūrint ir 10 val., pas mus tiktai $299.00

ŠALDYTUVAI IR VIRIMUI PEČIAI

Westinghause, Norge, Crosley, Crown, Maytag, Eagle ir kitų
Už $200 pard. šaldytuvai, 4 asmenų šeimai, pas mus už $149.00
Už $269 pard. šaldytuvai, 6 asm. šeimai, su lempa duryse $199.00
Už $129 pard. porcelano virimui pečiai, pas mus tik $89.00
Už $200 pard. neduštamo porcelano virimui autom. pečiai $149.00

SKALBIAMOS, PROSINIMO MAŠINOS

Maytag, Speed Quin, Norge, Westinghause ir kitų gerų fabrikų
Už $129 parduodamos skalbimui mašinos, aliuminijaus skalbimo įtaisu $89.00
Už $149 pard. skalbimo mašinos su dvigubom sienom, nylon ringeriais $119.00
Už 129 pard. prosinimo mašinos, su pritaikinta kėde, pas mus tiktai $89.00
Už $179 parduodamos prosinimo mašinos su dvigubom kontrolėm, tik $129.00
Už $200 parduodamos skalbimo mašinos, su aliuminiu vidum, autom. ringeriais, tik $149.00

Visos prekės pristatomos iki 150 mylių už Chicagos. Garantuojama prekių kokybė, rūšis, kainos be užsiprašymų, nepalyginamai žemesnės, negu kur kitur

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3224 SOUTH HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS

Dėl prof. Vabalo - Gudaičio pedagogikos

JUOZAS KOJELIS, Los Angeles, Calif.

Spaudoje karts nuo karto galima užtikti žinučių, kad ilgametis Vytauto Didžiojo un-to Humanitarinių mokslų f-to profesorius, pedagogikos katedros vedėjas, Vabalas - Gudaitis dar tebėra gyvas ir senosiose pareigose tebedirba pavergtos Lietuvos universitete. Jau pirmą kartą bolševikams užėmus Lietuvą, buvo galima laukti, kad prof. V. - G. bus sulikviduotas, mat jis nekartą paskaitose ir spaudoje (regis, Vaire) buvo nedviprasmiškai pasisakęs prieš komunizmą, kaip, jo paties terminais kalbant, destruktyvinės interindividinės sinergazijos apraišką. Šia tema mėgdavo padiskutuoti ir su studentais egzaminų metu. Be to, prof. V. - G. aktyviai dalyvavo Šaulių S-gos veikloje, balsiai deklaruodavo patriotizmo ir tėvynės meilės idėjas ir t.t. Ar tuo jis tikėjo, ar tik ėjo su laiko srove, sunku pasakyti. Tačiau daugelį menkesnių „nusikaltėlių" bolševikai čiupo iš karto, atimdami gyvybę, laisvę ar bent darbą. Gudaitis paliko. Ir paliko tokiame poste, kuriam patikėtas augštojo mokslo pedagogų paruošimas visam kraštui.

Kas jį išgelbėjo?

Nesuklysime teigdami, kad Gudaitį nuo likvidacijos išgelbėjo ilgą laiką rūpestingai jo statytas materialistinės pedagogikos pylimas. Šis atvejis irgi patvirtina teigimą, jog esmingiausia komunizmo žyme vis tik reikia laikyti marksistinį materializmą. Mat, eliminavus dvasinį pradą, žmogus tampa beforme mase, lengvai paklustančia komunistiniam eksperimentam. Ir štai kodėl komunizmas į kiek vieną laisvei apsisprendusį žmogų žiūri kaip į naikintiną parazitą. Darant mažytę digresiją, įdomu pastebėti argumentus, kuriais šių dienų laisvojo pasaulio socialistai remia savo atsiribojimą nuo komunistų. Vieni įtikinėja, kad bolševikai esą išniekinę marksizmą ir neturį teisės va dintis Markso pasekėjais. Bet daugumas jų, įimant didžiąsias vakarų Europos socialistų partijas, linkę manyti, kad norint atsiriboti nuo komunistų, reikia atsiriboti ir nuo paties Markso. Nekalbant apie vokiečių socialdemokratus, ir anglų socialistai, savo vado Attlee lūpomis, atmeta Markso ekonomines dogmas ir religijos neapykantą, pripažindami augščiausią vertę krikščioniškajai moralei.

Grįžtant prie prof. V. - G., reikia pripažinti, kad jo sinergatinė pedagogika visais taškais sutapo su materialistine filosofija, ir tai ne tik išgelbėjo jį, bet ir padarė komunistams priimtinu talkininku. Jis uoliai siekė dvasinį žmogaus pradą sunaikinti, iškeldamas medžiagą, kurioje reiškėsi paties profesoriaus gan simetriškai surikiuotos paslaptingos, nors jo paties ir nesuprastos, psichofizinės funkcijos.

Bet kokie jo mokslo rezultatai?

Tuštuma

Pereitų metų Aidų Nr. 10 El. Vasyliūnienė sistematingai, (ką, vargu, ir pats V. - G. būtų įstengęs padaryti) ir kritiškai peržvelgia sinergatinės V. - G. pedagogikos pagrindus ir kiek, manome, sudramatizuoja neigiamą šios pedagogikos įtaką akademiniam jaunimui. Pagrindinės El. Vasiliūnienės mintys buvo pakartotos ir Drauge.

Nenorėtume sutikti su El. Vasyliūnienės teigimais, kad prof. V. - G. būtų įstengęs iš daugelio studentų sąmonės išrauti sielos supratimą, religiją, tikėjimą į asmeninį Dievą ir t.t. Pirmiausia patikslinsime p. Vasyliūnienę, kad studentai teisininkai pedagoginių dalykų neklausė. Jiems Humanitarinių m. fakultete buvo reikalinga išklausyti bendrosios psichologijos (prof. Tamošaitis) ir logikos (prof. Sezemanas) kursą. Gi tarp studentų humanitarų prof. V. - G. buvo be galo nepopuliarus. Vargu per ištisą metų eilę atsirado nors vienas studentas, kurs būtų jo pedagogine sistema giliau susidomėjęs. Prof. V. - G. neišsiugdė nė vieno mokinio, kurs būtų jo sistemą toliau gilinęs ir vystęs. Nors daug šia kryptimi profesorius darė pastangų, k. t. jo rūpestingai organizuojami pedagoginių studijų rateliai, bet visos jo pastangos atsimušė į pačios sistemos miglas ir neatnešė vaisių. Jis liko vienas, be pasekėjų. Dar daugiau, 1939 metais, taigi, po ilgų profesoriavimo metų, prof. V. - G. rašančiam šias pastabas yra pasakęs:

— Nesuprantu, per tokią ilgą metų eilę dar neturėjau nė vieno studento, kurs mano pedagoginę sistemą būtų supratęs.

Res ipsa loquitur!

Netgi marksistinės pasaulėžiūros studentams V. - G. nebuvo joks autoritetas. Jis paliko nevaisingą tuštumą, ir piktžolėm neprižėlusią. Ta pačia proga reiktų pasakyti, kad Humanitarinių m. f-to filosofijos ir pedagogikos katedros, jei neminėti poros svetimtaučių profesorių, buvo pasibaisėtinai silpnos. Iš čia neišėjo jokio gaivesnio dvelkt telėjimo į lietuvių tautą. Ir šiandieną kyla klausimas, kas už tokią padėtį nešė atsakomybę?

Laimė, kad veikė Teologijos - Filosofijos f-to filosofijos skyrius, kurs ir studentams humanitarams buvo prieinamas. Tiesa, jis tuometinės valdžios buvo remontuojamas, kaip tiltas dr. V. Kudirkos „Lietuvos tilto prisiminimuose". Šis fakultetas didžia dalimi užpildė minėtą tuštumą. Netgi ne vienas Humanitarinių m. f-te studijavęs varpininkas, nepakęsdamas tuštumos, atsidurdavo III augšto auditorijose pasiklausyti prof. Šalkauskio, dr. Maceinos ir kt. paskaitų.

Tiktina, kad ir dabar prof. Vabalas - Gudaitis palieka tik tuštumą, tik, deja, nėra kas ją užpildo.

Biografijų leksikonas

Austrijos Mokslo akademija jau prieš eilę metų yra pradėjusi ruošti austrų biografijų leksikoną, kurs apimtų to krašto vyrus ir moteris, pasižymėjusius moksle, mene, ūkyje, politikoje, kariuomenėje ir t.t. Neseniai išėjo jo pirmas tomas.

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.

6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

DĖL SENOVĖS GRAIKŲ VARDŲ

(Atkelta iš 6 pusl.)

dagogas, paidologas, palajolitas, sfaira, soloikizmas (gr. **soloikismos**) ir kt.? Visos šios rūšies svetimybės dabar visuotinai rašomos iš lot. transkripcijos: **archeologas** (taip šis žodis ir enc-joj vartojamas), **pedagogas, pedolcgas, paleolitas, solecizmas** (lot. **soloecismus,** prc. **solesisme...**), taip pat **ameba** (lot. **amoeba** iš gr. **amoibė**), **tragedija** (lot. **tragoedia** iš gr. **tragoidia, tragoːdia**), **eoliečiai, Febas, Ptolemėjas, Aristidas. Etiopija** enc-joj **Aitiopija** tik nurodyta į pagrindinę **Etiopiją**) ir kt.

Toliau tenka dar pastebėti, kad R. Serapinas visai neišaiškina, ar mes, niekados neturėję tiesioginių santykių su graikais, galime vienu brūkšniu nutraukti visą praeitį ir dabar imti visus graikiškus skolinius rašyti tik iš graikiškos transkripcijos. Pats gyvenimas tos rūšies mėginimų nepateisino, daugumas graikiškų skolinių dabar pirmoj vietoj rašoma iš lot. transkripcijos (išskyrus **archaizmas, graikas** iš gr. **graikos,** ne iš lot. **graecus...**), ir tai mūsų senajai kalbai jokios žalos nepadaro. Pvz. **cukraus** pirminis šaltinis yra indų **sarkara,** kuri per arabų, lotynų, romanų, germanų ir slavų kalbas gana vėlai pateko į mūsų kalbą. Bet dėl to mes savo įprastinio **cukraus** turbūt nebekeisime indiška **sarkara,** nors tai ir lengvai galėtume padaryti dėl savo kalbos senumo.

Tuo būdu lieka vieninteliė išvada: tokio monumentalinio darbo kaip **lietuvių** enciklopedija (lot. **encyclopaedia** iš gr. **enkyklopaideia**!) ir **lietuvių** kalba turi būti visai žmoniška, tvarkinga, ne palaida, anarchiška. Vien dabartinėmis aplinkybėmis ir mūsų ligšiolinės bendrinės kalbos vartosenos nenusistovėjimu čia negalime pasiteisinti, ypač dar dėl to, kad pirmajam LE tome apsčiai yra ne tik kalbinės, bet ir dalykinės maišaties. Pvz. ne tik **Aisopas** neatsargiai sukeistas su **Ezopu,** bet ir gud. **otpusk,** iš kurio paskolintas mūsų **atpuskas,** sumaišytas su lenk. **odpust;** šalia **Arimano** (Zaratustros religijos piktojo prado) ta pačia reikšme, bet be jokio sąryšio nelinksniuojamu žodžiu vartojamas **Ahriman** (žr. 52 ir 262 psl); **alka** sujaukta su **alku** ir tt. Tokių dalykų yra gana daug, todėl jų visų čia, dienraštyje, neįmanoma ir suminėti. Atrodo, kad tai yra ne vieno atskiro bendradarbio, bet visos redakcijos neapdairumo stoka.

Pagaliau R. Serapinas netiesą rašo, kad LE barėjas esąs nepasirašęs autorius; jei jis būtų buvęs kiek akylesnis, būtų tai pastebėjęs "Įvairenybių" gale.

P. S.

Socialinės savaitės

Prancūzų ruošiamos Socialinės savaitės šiemet švenčia 50 metų sukaktį. Šiemetinė socialinė savaitė įvyks Rennes mieste liepos 20 — 25 d.; joje bus nagrinėjama tema "Jėgos ir pilietybės krizė".

SOPHIE BARCUS RADIO PROGRAMA

Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
Sekmad. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1490 kil.

Atvykite pasiimti vieną mūsų gražių 1954 artistiškų katalikiškų kalendorių arba šaukite ir mes jums prisiųsime.

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

TROOST - PACHANKIS MONUMENTS

CHICAGO'S MOST BEAUTIFUL SHOWROOM
6819-21 So. Western Ave. GRovehill 6-3745

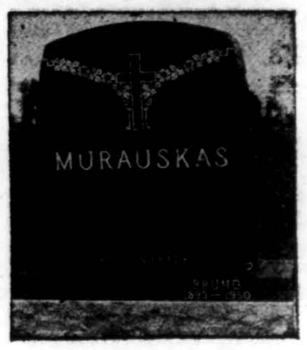

JOHN W. PACHANKIS (Patch)

Radio Broadcast Tuesday 8 p. m. WGES 1390 kil

Open every day including Sundays — 9 a. m. to 6 p. m. and evenings by appointment.

— NEVER BEFORE WAS SUCH AN OFFER MADE — NO MONEY DOWN — Any monument selected now will be set before Decoration Day.

Automobile transportation to and from our showroom is always available — just give us a ring.

STEPONAS C. LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS KOPLYČIOS:

2424 W. 69th St. ..... REpublic 7-1213
2314 W. 23rd Pl. ..... VIrginia 7-6672
10756 S. Michigan Ave. ..... PUllman 5-1270

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
GRovehill 6-2345-6
TOwnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481

4330-34 South California Avenue
Telefonas LAfayette 3-0440
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojaus patarnaujam.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VASAITIS-VANCE
177 Woodside Rd., Riverside, Ill., tel. RIverside 7-5345; OL 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET Tel. YArds 7-0781

VASAITIS — BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., CICERO 50, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Moterų GYVENIMAS

No. 8 (67)

Redaguoja ST. SEMENIENĖ, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; VIrginia 7-0618

Garbingoji knygnešė

Daug garbingų knygnešių, kurie prisidėjo prie pavojingo ir gana rizikingo darbo, jau guli kapuose. Dar vienas kitas gyvena senatvės dienas. Ir Amerikoje yra keletas knygnešių, kurie čia gyvena jau keliolika metų. Tačiau aš asmeniškai pažįstu porą žmonių iš naujai atvykusių, kuriuos norėčiau paminėti. Viena jų yra Ona Baltrušaitienė. Ji yra iš K. Naumiesčio. Dabar apsigyveno pas savo dukterį Valeriją Įgaunienę ir jų žentą Puodžiukaitį, Waterburyje.

Ona Baltrušaitienė - Riklikytė yra gimusi Naumiesčio apylinkėje, todėl ji gerai pažinojo vietos sąlygas lietuviškam veikimui ir lietuviško žodžio kontrabandai. Tai numatė Antanas Baltrušaitis-Antanėlis ir pasikvietė ją talkon. Ji pasirodė buvo verta pilno pasitikėjimo. Vėliau jis ją vedė ir turėjo puikią padėjėją per visą savo gyvenimą. Gi A. Baltrušaitis - Antanėlis turėjo daug darbo, nes tvarkė visos Suvalkijos knygnešių veikimą ir juos aprūpindavo lietuviškomis knygomis ir laikraščiais. Jų namuose matėsi garsūs to laiko žmonės, kaip kun. Sederavičius iš Sudargo, redakt. Angrabaitis, garsusis Kancleris iš S. Kalvarijos ir kiti. Vėliau turėjo tamprius ryšius su dr. V. Kudirka, dr. K. Griniumi, prof. dr. Bagdonu.

Pas juos atvykdavo apie 60 knygnešių, kurie toliau platindavo knygas po visą Suvalkiją. Būdavo žmonių net iš Žemaitijos, nes garsas apie Antanėlio lietuviškos spaudos platinimą plačiai buvo žinomas. Apie A. Baltrušaičio veiklą, kaip knygnešio, esu parašęs 27 puslapius "Knygnešio" 2 tome. Pats veikėjas 1928 m. buvo Lietuvos valstybės prezidento atitinkamai pagerbtas, jom buvo paskirta pensija ir apdovanotas Vytauto Didž. medaliu. Tremtyje, Pomeranijoje buvo apsuptas, praradęs visas santaupas ir paskutinius rūbus, per vargą ir dideles pastangas, pasiekė V. Vokietiją. Vėliau gyveno prancūzų zonoje ir mirė Jordansbade 1949 m. gruodžio 17 d.

Ona Baltrušaitienė buvo pirmoji jo talkininkė, nes pats buvo invalidas. Jai teko dirbti už du. Per jų rankas perėjo milžiniški kiekiai įvairios literatūros. Čia ji buvo gauta, paslėpta ir vėliau kitiems išdalinta platinti. Reikėjo daug apsukrumo ir didelio atsargumo, bet po 3 metų vistiek žandarai įtarė ir pradėjo daryti kratas. Jų buvo padaryta apie 10. Teko pasėdėti ir kalėjime, o pati O. Baltrušaitienė gavo tik arešto.

Ryškiausias O. Baltrušaitienės darbas būdavo parnešti knygas iš Slibinų kaimo ir Suklelių — brolių Sabaičių, kurie gyveno prie pat Širvintos upelio ir nešė jas iš Prūsų, papirkinėdami rusų pasienio sargybinius. Jie gyveno mažoje trobelėje pačiame pasienyje. Jie daug pasidarbavo. Iš jų nešant knygas O. Baltrušaitienė buvo žandarų sulaikyta ir gavo arešto.

Be to, ji patarnavo dr. V. Kudirkai ir vėliau dr. K. Griniui, dažnai nunešdama jų rankraščius persiuntimui redakcijon į Vokietiją — Širvinton, priešais patį K. Naumiestį, tik kitoje upės pusėje.

O Baltrušaitienė buvo labai taikaus būdo, kukli ir tvarkinga moteris, todėl a. a. Antanas Baltrušaitis - Antanėlis ją labai gerbė ir vadino — mano Angelas Sargas! Ir tikrai, be jos pagalbos ir sumanumo ir darbštumo jisai nebūtų pasiekęs tos didžios garbės, nes gavo Suvalkijos knygnešių administratoriaus vardą. —*A. Gint.*

LAIŠKAS

KOTRYNA GRIGAITYTĖ, Newark, N. J.

Pažinau Jus nelaimėje. Atėjote mane kaltinti ir suimti; kaltinti šlykščiai apvogus seną, ligotą moterį. Jūs radote mano rašomajam stale dokumentą, kuris buvo drauge su ponios Norman ilgų metų sunkaus darbo santaupomis. Pinigų neradote. Jis nuteka kaip vanduo. Buvo dar kelios smulkmenos, kurios liudijo prieš mane. Aš Jums negalėjau atsakyti, kaip atsirado tas dokumentas pas mane. Užeidavau pas ponią Norman telefonu pasinaudoti, atnešdavau jai laikraščių ar šį tą nupirkusi už jos pačios pinigus. Kartais sutvarkydavau reikalus pašte, jei ilgiau ją neaplankydavo jos sūnus ar anūkas. Neturėjau jokių įrodymų, kad ją neapvogiau. Aš tik kartojau: "Esu laiminga tai nepadarius"... Jums tariau visai ramiai:

— Niekur nebėgsiu. Rasite mane namie arba darbe, kai manęs Jums prireiks. —

Buvau keistai rami. Galvojau, Jūs pasielgėte kitaip, negu įstatymas nurodo. Jūs nesuėmėt manęs tą vakarą, aplankėte mane dar porą kartų. Aiškinomės apie dokumento atsiradimą stalčiuje, ir Jūsų akys sakė, kad tikite kiekvienu mano žodžiu. Ir dar daugiau: Jūs uždjautėt mane, glostėt akimis mano veidą. Jūs negalėjote tai paslėpti, nors ir labai buvote oficialus. O aš buvau taip labai nepatyrusi šiuose reikaluose... Niekada nebuvau nei kaltinta, nei tardyta, nei liūdyjusi teisme. Jūs man padėjote surasti išsigelbėjimo angą, primindamas įvykius ir žmones. Aš prisiminiau, kad vieną kartą, kai buvau pas ponią Norman, buvo ir jos anūkas. Mums bešnekučiuojant vaikinas išėjo cigarečių nusipirkti. Tą vakarą grįžusi pastebėjau, kad buvau palikusi savo kam-

K. Grigaitytė

bario duryse raktą. Tai paminėjus, Jūsų veidas nušvito. Man buvo gaila, kad išėjote; kaltinau save tą įvykį prisiminusi. Aš negalėjau nujausti teismo ir kalėjimo grėsmės. Man atrodė, kad tai, kas vyko tada, vyko šalia manęs o tikra buvo tik Jūsų buvimas mano kambaryje. Galbūt dėl to ir pasakiau:

— Man nereikia advokato. Teisme aš nieko nepasakysiu daugiau, ką Jums pasakiau. —

Paskui atėjo toji biauri diena. Sakau, biauri. Netiesa. Diena nebuvo biauri. Tai buvo saulėta spalio devynioliktoji, kada ruduo buvo pačiam žydėjime. Aš gi sėdėjau tvankiame teismo kambaryje, kuris buvo pilnas juodų žmonių, tik vienur kitur baltavo manoji rasė. Man darėsi bloga, norėjau verkti; klausiau save, kodėl aš čia esu. Laukiau teismo viena tarp tų visų žmonių, tai man buvo blogiausia už viską. Jūs kažkur dingote. Ilgai laukus atėjo mano bylos eilė. Jūs kalbėjote daug. Man cypė, zvimbė ausyse. Kažkieno balsas įsiterpė: "Ar kaltini ją, ar gini?"

Neatmenu, ar Jūs atsakėte ką nors į tai. Aš buvau taip pavargusi, jog sunkiai susivokiau, kas dedasi. Vieną atsimenu, Jūs tarėte man:

— Parvešiu Jus į namus, jei leisite. —

— Dėkingai priimu Jūsų pasiūlymą, — atsakiau.

Važiuojant, po ilgo tylėjimo, Jums tariau:

— Gera būtų taip važiuoti, važiuoti be galo ir niekada neprivažiuoti nei teismo, nei ponios Norman namų.

Žinoma, aš pasakiau perdaug, bet Jūs jau buvote pakeitę kelio kryptį. Mes važiavome žavaus priemiesčio gatvėmis, kur liepsnomis žydėjo medžiai ir kvepėjo lauko vėju. Muzika tyliai grojo, o mes važiavome lėtai. Tos melodijos vis tebeaidi mano širdyje ir nežinau, kada jos nutils. Paskum mes pietavome jaukiam restorane; Jūs tarėte:

— Šiandieną aš turiu visą likusią dieną laisvą ir norėčiau būti su Jumis taip ilgai, kiek leisite. —

— Man Jūs globa ypatingai miela po viso to, — nuoširdžiai atsakiau.

Mes išvažiavome visai iš miesto. Miškai žėravo raudonom, melsvom, auksinėm spalvom... Visokiausi tonai, spalvos liejosi — kas juos beišskaičiuos? Tada aš tariau:

— Ruduo yra dėkingiausias laikas. Dabar turi teisę žydėti kiekvienas lapelis... —

Jūs nusišypsojote:

— Ar didelė laimė žydėti mirštant? —

— Geriau žydėti ir numirti, negu niekada nežydėti — tariau tyliai.

Jūs pažvelgėte į mane taip staiga, lyg aš būčiau nesąmonę pasakiusi. Gi mano ašaroje suposi kalnai ir girios.

— — — —

Atsisveikindamas man įteikėte savo vizitinę kortelę. Ten buvo Jūsų namų adresas, tarnybiniai adresai ir telefono numeriai.

— Nelaimėje visada nuoširdžiai Jums padėsiu, bet būtų dar maloniau, jei pasišauktumėt mane praleisti ir vieną kitą valandėlę su Jumis. —

"O pagunda: Jūs esate toks jaunas ir žavus", — tariau širdyje, bet Jums leidau išgirsti tik tris paskutinius žodžius: "Abejoju, ar išdrįsiu"... "Tada nepykite, jei pas Jus užklysiu netikėtai", — buvo paskutiniai Jūsų žodžiai atsisveikinant.

— — — —

Dabar Jums rašau visai iš kito Amerikos krašto. Išvykau pas savo gimines. Nežinau, gal sugrįšiu kada; praeisiu pro ponios Norman namus ir slapčia, kaip vagis, paliesiu jos namo duru turėklą, kurį lietėte Jūs, prieš mums atsisveikinant. Bet aš niekada nesišauksiu Jūsų, nes Jūs kasdien esate su manim, kur aš bebūčiau. Jūs jieškojote manęs ponios Norman namuose, žinau. Matau Jūsų nustebusį veidą ir šaukiu iš tolumos:

— Atleiskite už mano nedėkingumą! Tai padariau todėl, kad esu labai silpna ir protingesnio kelio neradau kaip pabėgti. Į formalų tarnybinį klausimą Jums esu atsakiusi: yra kažkur mano vyras su nauja, tariamąja žmona. O aš pasirinkau sau dalią — žydėti rudens lapu... Taip žydėti turi teisę visi. —

— — — — — — — — —

— — — —

IŠ MOKYTOJŲ DIENŲ TORONTE

Ancevičienė patarė platesnį pranešimą iš mokytojų darbuotės Vilniaus krašte per mokytojams suruoštą arbatėlę Toronte, Kanadoje, įvykusią suvažiavimo proga kovo 28 dieną. Pranešime ji nušvietė mokytojų darbą lenkų okupacijos metu, kada mokytojai, kaip vargo mokyklos motina, dirbo slapta. Jie keliavo iš vienos gryčios į kitą, mokydami rašto lietuvių vaikus. Daugelis jų už tai kentėjo kalėjimuose, kurių grindys buvo "išgulėtos lietuvių mokytojų". Lietuvių kariuomenei užėmus Vilnių, tiktai nedidelis jų procentas buvo atsiminti, svarbesnėms pozicijoms užimti buvo atsiųsti nauji mokytojai, kurie daugumoje neturėjo reikiamo patyrimo.

Sesuo Felicija iš Nekalto Prasidėjimo Vienuolyno, Montrealyje, kalbėjo apie savo vienuolijos planus trikalbės mokyklos Montrealyje reikalu. Šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo seserys, kurios tepradeda kurtis Montrealyje, planuoja pilną mokyklą, kurioje mokslas vyktų trimis kalbomis: lietuvių, prancūzų ir anglų.

Agota Šidlauskaitė, Ph. D., skaitė paskaitą apie lietuvių vaiką Kanadoje. Ji kreipė tėvų ir auklėtojų dėmesį į vaiko problemas ir sunkumus kylančius iš to, kad Lietuva jam yra tolimas, nematytas kraštas. Į reikalą vaizdingu būdu perduoti vaikui lietuviškos kultūros bei Lietuvos istorijos lobius, (pvz., rengiant berniukus Vytauto šarvais), patiekiant jam Lietuvos geografiją bei literatūrą paveikslais ir panašiais metodais, prie kurių vaikas Kanadoje yra pripratęs.

Šv. Kotrynos vaikų darželio vedėja, patiekė įdomias ir džiuginančias naujienas apie 1953 m. lapkričio mėn. atidarytą Toronte, 46 Delaware St., lietuvišką vaikų darželį. Per taip trumpą laiką darželiu pasinaudojo per 100 vaikų. Darželis veikia lygiai tomis pačiomis teisėmis, kaip ir Kanados vaikų darželiai, rūpestingoje kvalifikuotų seselių priežiūroje, kurios aukoja veltui visą savo darbą. Šis darbas atliekamas 4 seselių. Pašaukimams tarp lietuvių Kanadoje esant daugiau, negu retu reiškiniu, seselėms trūksta pagalbos. Neatsižvelgiant į kliūtis bei sunkumus, organizuojama Vaikų Šventė balandžio 4 d., kuomet mažieji mokiniai pasirodys seselių parengtame paveiksle apie Šv. Berndetą.

Šv. Kotrynos vienuolija yra per 300 metų senumo. Savo pradžią ji yra gavusi senovės Prūsijoje. Iš ten vienuolija plėtėsi Vokietijoje Lenkijoje. Italijoje ir Pietų Amerikoje. Vienuolija rūpinasi jaunimo auklėjimu ir ligonių slaugymu; šiems kilniems tikslams yra pasišventusios ir Toronto seserys kotrynietės. Vienuolyno rėmėjais yra įsirašę 126 asmenys. **S. P.**

LIETUVIŠKA LĖLĖ AUDIMO PARODOJE

Danutė Šurkutė-Nitecki, gyv. 836 E. 59 St., demonstruoja savo rankų darbo lietuvišką lėlę, kuri yra išstatyta audimo parodoje kartu su kitais eksponatais Nadeau Handweaving Center, 419 N. State St., Chicago. Danutė Nntecki nuaudė ir palaidinukę, kurią dėvi. Lietuvių liaudies audimo parodoje išstatyta daug audinių iš Juzės Daužvardienės kolekcijos. Kiekvieną vakarą parodos patalpose demonstruojamas audimas praktikoje. Paroda atidaryta kasdien nuo 2 val. p. p. ligi 10 val. vak. ir užsidaryš geg. 2 d., sekmadienį. Parodoje be lietuvių dalyvauja dar ukrainiečiai, lenkai, vengrai ir pirmieji amerikiečiai.

Iš Moterų Sąjungos veiklos

M. T. Daukantienė, Worcester, Mass.

Vykstant Moterų Sąjungos vajui, kuopos stengiasi įvairiais būdais suinteresuoti ir supažindinti moteris ir mergaites su ta vieninėle moterų centraline organizacija. Čia noriu paminėti, kaip 5-toji kuopa pradėjo savo vajų.

Kuopos valdyba, vadovaujant gabiai pirm. Marcelei Watkins, kuri taipgi yra sąjungos Mass., Maine ir N.H. valstybių direktorė, nutarė ruošti susipažinimo arbatėles.

Pirmoji tokia susipažinimo arbatėlė įvyko Lietuvių Meno Ratelio patalpose, jaukiai išpuoštose spalvingais lietuviškais raštais. Tai nuopelnas dailininko Andrušio ir mūsų judriųjų ateivių būrelio.

Sumanios M. Watkins mokėta prieiti ir sutelkti į bendrą darbą senąsias ir naująsias mūsų ateives. Užkandžių komisija, kurią sudarė: Leknickienė, A. Garsienė, B. Kuodienė, A. Mikalauskienė ir M. Dabrilienė, vadovaujama pirmininkės Bronės Vedickienės, šauniai paruošė užkandžius ir už tai joms priklauso kuopos nuoširdi padėka.

Pirm. M. Watkins, tarusi sveikinimo žodį, pakvietė p. Delionienę, 5-tos kuopos ilgametę raštininkę vesti programą. Ši, trumpai pakalbėjusi apie Moterų Sąjungą ir nurodžiusi tvarką įsirašant, pakvietė Genovaitę Kaneb pravesti meninę programos dalį.

G. Kaneb, stambaus biznieriaus žmona, plačiai reiškiasi amerikiečių draugijose, ypač meno srityje, tačiau nesišalina nuo lietuvių, bet sekdama savo darbščios motinėlės Marcelės Watkins pavyzdžiu, yra uoli sąjungietė, kuriai ypač rūpi jaunametės, telkimas paramos jų išmokslinimui, veda vietos sąjungiečių ir jaunimo chorus. Jai seimas pavedė organizuoti ir pravesti eilę konferencijų aktualiais klausimais, apie ką teks plačiau pakalbėti sekantį kartą. Kažinkoks ilgesys, susikaupimas ir ryžtumas jautėsi balsuose, užtraukus Lietuvos himną. Vienu metu senesniųjų ateivių ir čia gimusių spontaniškai sunėrė rankas su naujosiomis ateivėmis ir taip, stovėdamos ratu, užtraukė kelias lietuviškas dainas. Tas instinktyviškas, neapgalvotas ranka rankon padavimas tikrai yra prasmingas. Lyg sakyte sakė: "Ar anksčiau atvykusios į šį kraštą, ar čia gimusios, ar naujosios ateivės — sielos gilumoje nėra tarp mūsų skirtumo, esame visos sesės lietuvės!"

Ta nuoširdumo nuotaika dvelkė ir kalbėtojų žodžiuose. Veronika Liutkienė vaizdžiai nupiešė Moterų Sąjungos įsikūrimą prieš 40 metų Worcesteryje. Pirmosios iniciatorės buvo: Antanina Jakaitytė, Uršulė Jakubauskaitė ir kitos. Kalbėtoja nurodė, kad apšvieta ir katalikiška kultūra buvo tuo kertiniu akmeniu, ant kurio Moterų Sąjunga buvo statoma, vienok neužmiršti ir praktiški dalykai, kaip pašalpa ir pomirtinė, nors apšvietos skyrius, tai lyg vartai, per kuriuos tegalima įeiti į Moterų Sąjungą.

Nekartosiu čia visos Moterų Sąjungos istorijos. Kurioms tai įdomu, gali apie sąjungos įsikūrimą pasiskaityti straipsnį, "Kas iššaukė Moterų Sąjungą gyveniman," atspausdintą "Moterų Dirvoj" No. 6-7-tam, 1932 metais, arba sąjungos jubilėjinėje knygoje "A.L.R.K. Moterų Sąjunga 25 Metų Veikimo Šviesoje — 1914-1939." Ta knyga gaunama pas M.S. Centro rašt. M. Vaičiūnienę. Kaina su persiuntimu, rodos, tik 70 centų.

Toliau V. Liutkienė nurodė, kokiais keliais sąjungos eita kovoje už Lietuvos laisvę, perkant bonus, renkant aukas, organizuojant rinkliavas. Teikta pagalba Lietuvos Moterų draugijai, Raudonajam Kryžiui, įtaisytas greitosios pagalbos automobilis.

V. Liutkienė yra viena pirmųjų iš iniciatorių būrelio Worcesteryje. Ji yra ėjusi įvairias pareigas mūsų organizacijoje, tiek kuopoje, tiek apskrityje iki pat augščiausios vietos centro valdyboje — centro pirmininkės. Už gražią ir nenuilstamą darbotę Moterų Sąjungoje yra atžymėta organizacijos garbės nare. Dar didesnė garbė jai priklauso už savo dukters išauklėjimą gera lietuvaite ir uolia sąjungiete, kuri yra "Moterų Dirvos" redaktorė.

Matilda Paulukonienė, "Moterų Dirvos" redaktorė, savo kalboje nurodė, kad tik bendromis pastangomis, ar tai seniau atvykusios, čia gimusios, ar naujosios ateivės, tegalėsime suartėti, suprasti vienos kitų troškimus ir viena kitai padedant įgyvendinsime savo siekius, kaipo lietuvės ir katalikės, apšvietos, kultūros ir savišalpos srityse. Ji pabrėžė: "Sąjunga, kaip ir daugelis organizacijų, nėra tobula, tačiau nepadėsime jai stovėdamos už durų ir kritikuodamos, kas nepatinka Sąjungoje; prašau įeiti į vidų ir savo darbu ir patarimais padėkite iškelti sąjungą į tinkamą augštumą!"

Paskutinioji kalbėtoja buvo M.S.centro pirm. Julia Mack, Apvaizdos apdovanota neišsemiama energija, giliu protu, greita orientacija. Ji priklauso visai eilei amerikiečių organizacijų, kuriose užima atsakingas vietas, tuo atsinešdama į sąjungą gausų patyrimą ir žinojimą bei sugebėjimą tvarkyti sąjungą.

Ji pranešė apie sąjungos medžiaginį turtą ir idealinius siekius. Jos rūpestis, kad sąjunga kuo veikiausiai imtųsi remti mūsų jaunametes, steigiant stipendijų fondus, tuo padedant joms siekti mokslo, sukėlė nemažą susidomėjimą. O jos humoru ataustas pasipasakojimas, kaip prieš keletą metų sąjungietės sugrąžino ją į lietuvybės kelią, paskleidė ypatingai šiltą nuotaiką. J. Mack yra gerai žinoma tarp tremtinių iš savo darbuotės BALF'e.

Po susirinkimo įsirašė 21 naujos narės. Kitos pasižadėjo ateiti į 5-tos kuopos susirinkimus, kurie yra kiekvieno mėnesio pirmą pirmadienį 8 val. vak. šv. Kazimiero bažnyčios svetainėje. Po gardžių užkandžių dar pasikalbėta, užmegstos naujos pažintys ir malonioje nuotaikoje išsiskirstyta.

MOTERŲ VEIKLA

★ **Į Juzę Daužvardienę,** Lietuvos konsulo Chicagoje žmoną ir nenuilstamą Lietuvos vardo skleidėją kitataučių tarpe, kreipėsi amerikiečių skaučių grupė, prašydamos nurodyti, kas dažo lietuviškus margučius, kuriuos joms teko matyti per Kalėdas Lietuvių Liaudies Meno parodoje Mokslo muzėjuje. J. Daužvardienė nurodė O. Milašienę ir kitas žinomas lietuves marginimo srityje.

★ **Solistė Prudencija Bičkienė** padainuos trejetą G. Gudauskienės sukomponuotų dainų Liet. Dantų Gydytojų Sąj. baliuje Chicagoje geg. 1 d. Vikingo salėje. Muzikė Giedrė Gudauskienė paskambins solo fortepionu savo kompoziciją, varijacijas tema "Pasvarscyk ancele."

★ **Irena Šilingienė** vadovauja "Ateities" šokėjų grupei Chicagoje, vietoje išvykusio į Kaliforniją ilgamečio vadovo Vyt. Beliajaus. I. Šilingienė buvo jau žinoma Lietuvoje ir tremtyje, ji yra buvusi Marijos Baronaitės-Grebliūnienės mokinė.

★ **Arlene Michael,** Grinienės, turinčios maisto krautuvę Bridgeporte, Chicagoje, anūkė, televizijos programoje dažė ir aiškino kaip dažyti su vašku, bet spalvų sudarymo paslapties neišdavė, nes, esą, tai yra jų šeimos paslaptis.

★ **Operos solistė Alė Kalvaitytė** dainuos bal. 25 d. per Kunigaikšt. Birutės dr-jos rengiamą arbatėlę Lietuvių Auditorijoje. Akompanuos muzikė Giedrė Gudauskienė.

★ **Teklė Mačaitienė,** gyvenanti 703 W. 21-st Place, Chicago, Ill., gavo laišką iš Lietuvos iš savo tėvo.

★ **Muzikė Zita Šimutienė** vargoninkauja Šv. Ritos bažnyčioje Chicagoje.

Vaistas prieš skilvio votis

Danų mokslininkas Henrikas Dam išrado radikalų vaistą prieš skilvio votis. Viena New Yorko ligoninė išbandė H. Dam'o vaistą ir rado, kad jo veikimo rezultatai esą puikūs: pašalinąs skilvio votis (ulcer) per 30 dienų.